

A MI LAPUNK

Egyes szám ára . . . 2 korona.
 Egész évre 20 korona.
 Romániába 176 leu
 Magyarországra . . . 56 000 Km.
 Póstatakarékszám.: 210.698.

DIÁK- ÉS CSERKÉSZUJSÁG

Szerkesztő: SCHERER LAJOS
 Társszerkesztő: TAMÁS LAJOS
 Főmunkatárs: Dr. FENYVES PÁL

Megjelenik (július és augusztus kivételével) havonként egyszer.
 Előfizetést, hirdetést, cikket, lapközleményt Scherer Lajos címére kell küldeni
 Lučenec, Madách-utca 11. szám.

„Si Deus pro nobis, quis contra nos.“
 A Rákóczyak jelmondata.

II. Rákóczy Ferenc

(1676. III. 27. — 1735. IV. 8.)

A magyar történelem egyik legrokon-szenvesebb, egyik legbámulatraméltóbb nagy élő alakja, a kuruc korszak ragyogása II. Rákóczy Ferenc, vezérlő fejedelem. Költők legendákat énekelnek róla, festőművészek műredekbe festik daliás alakját s egy nemzet szabadsághősként glóriával övezi és néma áhitattal veszi körül a kassai dómban pihenő szent hamvait.

Ez a hatalmas fejedelem, akinek pusztá megjelenése ezredeket állít csatasorba s akinek Istenért és szabadságért emelt lobogóit nemzeti és felekezeti különbség nélkül magyarok, szlovákok, ruszinok, szászok viszik diadalról diadalra, 250 évvel ezelőtt született Borsiban. Nagy volt Ő hatalmában, még nagyobb önkéntes számkivetésében s halála óta a szabadság, a magyar nemzet összes vágyainak szent eszméjévé finomult.

Bennünket, magyar ifjúságot, leginkább Rákóczy gyermekkorá érdekel. Korán elveszti atyját, 12 éves korában elszakítják anyjától és Bécsben, Neuhausban, Prágában, Rómában a szigorú elvű jezsuiták keze alatt nevelődik. Ám a gyermek a szülői házban, idegenek társaságában ugyanaz: engedelmes, jószívű fiú, akiben nevelői semmi rossz hajlamot nem tapasztalnak. Tudnivaló gyása határtalan és bátorsága bámulatos. Keresi a nagyok társaságát s mikor anyja, Zrinyi Ilona, oly elszántan védte Munkács várát az osztrák császári tábornokok ostroma ellen, a 11 éves gyermek is ott forgolódik a bástyákon, bátoritva és lelkesítve a vitézeket.

„Egész valójában — írja róla egy jezsuita, — semmi sem középszerű. Szavai, magatartása, járása csupa méltóság, úgy hogy minden fejedelemre emlékeztet benne, de kevélység nélkül, mert amily nemes, épp oly emberséges, ámbár tekintélyét mindig megőrzi.“

14 éves korában a korán fejlett ifjú már a prágai egyetemen tanul mennyiség-tant, természettant, építészeti és hadtudományi ismereteket. 17 éves korában pedig a művészetremekeit tanulmányozza Rómában.

Ragyogó tehetségei korán bontakoznak ki: okos és szerény; udvarias, de az egyének szerint válogatással. Modora könnyed, de méltóságos, hiúság és keresettség nélkül. Nem sokat beszél, magáról soha! A látottakat, tapasztaltakat azonban ügyesen, élénken adja elő. Hat nyelven — magyarul, latinul, franciául, olaszul, németül, lengyelül — egyformán ír és beszél. Sok tudása mellett igen becsületes, igazságos, őszinte, egyszerű, rendkívül bátor s igen kegyes, istenfélő, anélkül, hogy ezt akár mutogatná, akár rejtegetné. Titkon sokat ad a szegényeknek és sok időt tölt imádságban.

Ime mennyi jeles tulajdonság csirázik, erősödik a gyermek Rákóczyban. Minden vonása egy-egy megtestesült cserkészerény. Imádja Istenét, szereti hazáját s nagy tisztelettel van embertársai iránt. Dacára annak, hogy felszámíthatatlan vagyon ura, korán eszményeket tűz maga elé s azok megvalósításában egész lelke lángol. Munkakedve el nem lankad s ha kellett, éjjel-nappal dolgozott. Kortársai divatos dorbézolásaiban és alacsony élvezeteiben, az akkori aranyifjúság kicsapongásaiban nem vett részt. Korán feküdt le s korán kelt fel. Ima és

munka: ezek adtak neki erőt, ezek vitték őt mindig feljebb és feljebb.

Nem csoda, ha ennyi jeles tulajdonság mellett azzá lett, amilyennek őt a történelem ismeri. Nem csoda, ha egy Mikes Kelemen annyira megszereti, hogy érte feláldozza ifjúságát, hazáját, mindenét s vele osztja meg a számkivetés keserű kenyerét. Ember volt, de talpig ember!

Ti pedig, kedves olvasóim, Rákóczy Ferenc késő unokái, olvassatok el mindent, amit a nagy fejedelemtől írtak s ha nagyra törő lelketek mintaképet, eszményt keres: Rákóczy alakjában meg fogjátok lelteni mindazt, amiről álmodoztok, amire vágyakoztok s az ő szent emléke sarkalni fog benneteket a munkában, Isten imáadásában s embertársaitok iránti szeretetben. Ha erre a magaslatra fel tudtok emelkedni: talpig férfiak lesztek s méltókká váltok a nagy magyar elődök példamutatásához.

Rákóczy emléke állandóan ezt parancsolja: imádkozz, dolgozz és szeresd embertársaidat!

Lajos bácsi.

Az imapásztorok.

— Mese —

Irla: Tichy Kálmán.

Nem tudom, ismeritek-e a két kis szökevény-angyalt, a szöke Bilimbimet és a barna Balambamot, akik a növendék angyal-seregek oktatójának: Bongallónak egyik előadása után nem bírtak a kíváncsiságukkal és mielőtt földi tevékenységre kirendelték volna őket, tapasztalatlan buksi fejjel megszótktek a fényes mennyei hazából, le a földre, hogy ott megismerhessék, színről-színre láthassák kíváncsiságuk legfőbb tárgyát, az embert.

No, keserves tapasztalatokat szereztek, nagy bajba is kerültek és ha Klangella, az őrangyal, rájuk nem talál, és a felhőbe burkolva magával nem ragadja a két kis szorongatott angyalfiókát, bizony nem tudom, mi történhetett volna. Meg is jegyezték akkor erősen a tanulságot és türelemmel vártak, míg eljött az ideje, hogy sokféle feladatokat teljesítésére a földre küldessenek.

Mi tagadás, kis csacsik voltak biz' ők még most is, e második kalandjuk idején. Dehát gyakorlati oktatásuknak ez volt a módja, hogy saját tapasztalásaikkal gyűjtsék a tudást a későbbi, egyre tökéletesebb bölcseséghez. Abban a korban voltak épen, mikor az *ima-pásztorok* sorába kerültek. Ha valamelyitek nem tudná, megmondom, hogy a mennyei rendtartás szerint ilyen ifju angyalkák gyűjtik össze és terelik az égi

otthonba a földről elszálló imákat s vezérelik Bongalló elé, aki azután dönt arról, hogy melyik imádság juthat az Ur felséges trónusához. Mert minden a földről felszálló imádságból puha, rózsaszín báránnyelűcske lesz, ezeket a kis angyali pásztorok terelik együvé, végig vezetik a tejuton, mely egyenest a mennyek hétézer csillaggal ékesített főkapujához vezet. Ott tartja Bongalló szigorú számvetését, a meghallgatásra méltó imákat beljebb bocsátván s a méltatlanokat szerteüvén.

Bilimbim és Balambam, mint kezdő pásztorok nem kapnak nagy területeket, hogy könnyebben tudjanak boldogulni. Csak egy kisvárost bíztak rájuk, ahol két templom volt, meg egy hegyi kápolna s az egész városkában nem nagyon sok lélek lakott. Hípp-hopp, máris ott cirkáltak a kijelölt terület fölött, ezüst-pihés hősín szárnyacskaikkal vigan csapongva a szépséges kék azurban. Az egyik templomból épen Istent dicsérő zsolttáros ének zengett és szálltak, szálltak fölfelé, a két kicsi angyal elé a puha, rózsaderengésű báránnyelűcske.

— Hahó, Testvércém, — kiáltotta Bilimbim, — nézd csak, hogy gyülekeznek a mi szép nyájunk! Hahó, báránnyelűcskéim, erre, erre! Csak erre, erre!

Vigan, örvendező lelkesedéssel ment a munka. Balambam is átkiáltott a kék mindenségben:

— Hahó, Testvércém, csupa öröm ez, amit reánk bíztak! Mennyi, mennyi szép imádság! Hogy szeretik az emberek a mi felséges mennyei Urunkat! Mily sokan, mily buzgón fohászkodnak Hozzá! Milyen szép dicséretet fogunk kapni Bongalló mesterünktől, hogy ilyen pompás nyáját terelünk be eléje! Hahó, báránnyelűcskéim, erre, csak erre! Itt van a gyönyörű, gyémánt-gyöngyös tejút, egyenest a mennyország kapujához vezet. Csak erre, csak erre!

Valóban, egész kis rózsalengerré gyülekeztek az összeterelt báránnyelűcskéik. Akár be is fejezheték volna a munkát a kis angyalok. De most még a másik templomot vették sorra. Abban most nem folyt szertartás, hanem a padokban, az oltárok küszöbén, a lépcsőkön leborult, csendes áhítatba mélyedő hívők könyörögtek az ég Urához. Nem olyan nagy számban, de innen is szálldostak fölfelé a pihe-könnýű báránnyelűcskéik s Bilimbim és Balambam lelkiismeretes buzgalommal terelgették őket többi jószágaikhoz.

Azután a könnyebbik munka következett. A kis hegyi kápolnában alig volt egy pár ember, de épen onnan gyönyörű, csodaszép fényű, seylemlágyságu felhőcskéik szálldostak az égi utra. Majd a város felett, keresztül-kasul cirkálva, a magános, otthon lévő, elmerülésben, vagy akár munka közben fohászkodók imáit gyűjtötték össze a pásztorok. Mindentlátó szemecskéik előtt nem volt titok, nem volt fal, fedél, boltozat, ami tekintetüknek útját állhatta volna. És — nem egy-

szer csodálkoztak a látottakon.

— Nézd csak, — szólt egyszer Bilimbim, — honnan jöhet ez a gyönyörű felhő-báránka? A zsolrtárgengéses templomból sem szállt ilyen pompás hozzánk! Nini, csak nem abból a sötét, hideg, szegényes szobácskából?

— De úgy ám, — felelt Balambam. Látod, még újabb felhőcske futamodik az első után. Oh, a szegény asszony. Hiszen ez nem is imádkozik? Hogy lehet az? Nézd, vasal, alig bírja a nehéz vasalót a sovány, erőtlen karjaival és mennyi rengeteg munka van még előtte, jaj nézd és milyen fulladva köhög a széngőztől! Oh szegény jó lélek, hogy segíthetnénk rajta?

— Mi nem tudunk segíteni, Testvércém, csak azzal, ha mielőbb sielünk imáját az Ur színe elé vinni. Igyekezzünk hát, csak tovább, tovább!

S még nagyobb buzgalommal folytatták a munkát, hogy mielőbb célhoz érhessenek.

Egy más alkalommal Balambam csodálkozott el:

— Testvércém, látod azt a magányos embert, ott a városvégi erdőszélen? Az csak ott áll, áll, merőn nézelődik, hol az égre, hol az erdő mélyére, meg kifelé a sikra és látod-e, milyen gyönyörű felhők szálldosznak föle is a mi nyájunk felé?

Közben mindjárt be is tereite az új jövevényeket a sorba.

— Furcsa, — mondta Bilimbim. — Ennek mintha sem vágya, sem kívánsága, sem gondja-baja nem volna, mégis imádkozik? Nem értem. Majd meg kell kérdeznünk Bongalló mesterünktől. Hopp! Oda nézz! Láttál-e már ilyen felhő-bárányt, amilyen most közelit felénk?

Balambam arra nézett s elámult:

— Testvércé, jaj, de gyönyörű . . . Mióta ez új hivatásunkat gyakoroljuk, én még ilyen gyönyörű felhő-jószágot nem láttam. Erre, drága báránym, erre gyere! Ki küldött? Ki tud így imádkozni, ki az, akitől hozzánk szárnyaltál?

— Nézzünk csak utána, ki lehetett ez? — mondta sürgetve Bilimbim.

Es kutatni kezdtek. Hamar eligazodtak, mert ugyanazon a nyomon még hasonlóan csodálatos szépségű felhők igyekeztek felfelé. Honnan jöttek? Egy poros, köves, elhanyagolt gyalog-mesgyéről, a város széléről, ahol egy maga-tehetetlen koldus hevert, szennyes rongyaival. alig tartart, sebhelyes testével elborzasztó látványt nyújtva annak, aki látta. Fölötte egy asszony állott, egyszerű földmives asszony, réjtét művelni járt s hazatérőben lett rá a koldusra, ki a szomszéd faluból a városba igyekezve ereje-fogytán elbukott az uton s többé felkelni nem birt. Esdelve nyújtotta most karját az asszony felé s

ugy könyörgött, segítsen rajta, mert különben ott kell pusztulnia.

— Hogyan segítek rajtad, jó ember, hiszen én magam szegény, gyöngé asszony vagyok. De majd kijövök, vissza hozzád, hozok valami ennivalót, . . .

— . . . nem, nem, ne hagyj egyedül, könyörülj rajtam, hátha nem jöhetsz vissza s én nyomorútlul itt pusztulok . . .

— De ígérem, visszajövök; jó, hát hozok magammal valakit, talán lesz, aki segít s majd beviszünk a városba.

— Az Isten nevére kérlek, ne hagyj itt. Inkább, ha teheted, maradj velem, míg valaki jön, — kiáltt talán? . . .

S az asszony kiáltott. Egyszer, kétszer, sokszor. Gyöngé szavát elkapta a szél. Sehoh senki, — kis angyalaink látták. Remegve figyeltek és csak egyre szálltak, szálltak fel a csodaszép rózsaszín felhő-báránkok . . .

Az asszony pedig belátva, hogy hiába kiált és hiába vár, letette magával hozott szerszámait, lehajolt, fölemelte a sebhelyes testű, szennyes, rongyos, nyomorult koldust és veritékes, nagy erőfeszítéssel kezdte magával vinni, félig emelve, félig vonszolva. Amaz roskadozó inakkal támolygott mellette, nagy súllyal akaszkodva az asszony szikár karjaiba. Így vándorogtak a város felé.

Bilimbim és Balambam csilgatszemeckéi tágra nyitlak ettől a látványtól s még inkább mennyei nyájuknak olyan csodálatos gyarapodásától, amelyet eddig még elképzelni sem tudtak. Egészen szótlanok lettek a nagy ámulatban, időbe felt, míg észretérve s munkájukat befejezve megkezdték a felhő-báránkok hazaterelesét.

A tejuton végigmenőben is egyre csak azon gondolkodtak, hogyan lehet, hogy a legszebb felhők nem a templomból szálltak, hanem a vasalója fölött görnyedő szegény asszonytól, az erdő szélén ábrándozó magányos embertől, s a legislegszebbek a koldust cipelő asszonytól?

Mihamar megérkeztek a hétezer csillaggal ékesített mennyei főkapu elé. Messzire zengő lágy harang-szavával köszöntötte őket a mester, Bongalló:

— Nos, fiacskáim, hogyan sikerült a munka? Látom, szép nyáját hoztok?

— Dicsértésék az Ur, Mesterünk. Az Ő kegyelméből jó sikerrel jártunk, — felelt Bilimbim.

— De, ha megengeded, kérdezni valóink is lesznek, — tette hozzá Balambam.

— Jó, gyerekecskéim. Csak előbb számot vetünk. Majd aztán kérdezhetek.

S azzal Bongalló mindent átható tekintettel vizsgálgatni kezdte a nyáját. Majd intett a

két kis pásztornak:

— Ezeket itten különítsétek el. Nincs be-
menetük! — s a felhőnyájnak egy tekintélyes,
nagy részét jelölte ki.

— Hogyan, mesterünk, — kérdezte Bilim-
bim álmélkodva? Hiszen ezeket éppen a városka
templomából gyűjtöttük? A zsoldáros hívók aj-
káról?

— Mindegy. El velük. Nem igaz, nem őszinte
imádságok. Nézd, az az egyik ottan, — gépiesen
darálta a gazdája s azalatt szemei a szomszéd-
ján jártak, figyelte, hogy milyen ruhába öltözött
s arra gondolt, hogyan csinálthatna ő is ha-
sonlót? Az a másik ott, szélről, látod? Az még
súlyosan fog vezekelni ezért az imáért! Képes
volt a megszentelt falak között felebarátjának
káráért fohászodni! Az irigység fészkelt a sze-
vében, míg lehajtott homlokában gonosz gondo-
latok kavargtak. Vagy az a harmadik? olvasóját
morzsolta s imája közben tervezett üzletére gon-
dolt, a templomból kijövet pénzt is csúsztatott
a perselybe, egyszerű, hideg, érzéstelen számi-
tással: „Adtam a szegénynek, imádkoztam, tehát
imámnak meghallgatást kell találnia s majd si-
kerül, amit tervezek“. Es a többi mind ilyesféle!
El velük, pusztuljanak, verjétek szét a nyájától!

És Bongalló szemei villámokat löveltek, a
két kicsi angyali pásztor pedig előbb ijedten,
aztán maguk is felgerjedt méltatlansággal üzlék
el a tiszta nyájától a megbélyegzetteket.

Sorra került a többi. Egy-két kitiltás tör-
tént még, de a nyáj zöme együtt maradt. Mikor
a vasaló felett görnyedő szegény asszony felhő-
báránkjához értek s Bongalló azt is besorozta
mint a legszebbek egyikét, Balambam megkér-
dezte:

— Jó mesterünk, ez az asszony nem is
imádkozott. Munkája fölött görnyedt s láttuk
ugyan, hogy szenved, homlokát veríték lepi s
fuldokolva köhög, de csak a tőle szálló felhős-
kéből következteltük, hogy valahogyan mégis
imának számít az, amit művel?

— Kis csacsik vagytok. Az alázat, a türe-
lem a becsülettel teljesített munka maga is imád-
ság. Az az asszony pedig alázattal viseli nehéz
sorsát, türelmes, az élet mostohaságával szem-
ben zokszavát sem hallottátok, ugye és munkáját
serény kötelességérzettel végzi. Bizony mondom
nektek, imádkozott ő, szebben, mint mások.

— De hát akkor a másik, — szólott Bilim-
bim, — az a magányos férfi, aki az erdőszélen
ábrándozott, hol az eget, hol a távoli völgyet,
hol az erdő mélyét csodálva. Ezt hová sorozzuk?

— Az az ember, felelt Bongalló, — egész
lelkével elmerült a természet csodálatában. A
völgy lágy, zöld hullámaiban, az égen tűnő fel-
hőkben, az erdő titokzatos csendjében a min-
denüttl jelenvaló Teremtőt érezte, áhította, imá-
dta. S míg ezt tette, tiszta volt minden földi salaktól
s közel volt az Istenhez. Bizonyal mondom, ő
is szebben imádkozott, mint sokan a templom

zsoldárosai közül, akiknek tekintete körbe jár az
ismerős padsorokon és gondolatuk szertekószál,
feledve a szertartás méltóságát!

Bilimbim és Balambam megint okoskodtak.
De még hátra volt a koldust gyámolító asszony
imája. Ebben Bongalló is különösképen gyönyör-
ködött s meg is mondta:

— Ennél szebb imát még nem hoztatok
az Ur színe elé! Erre büszkék lehettek!

Látta a két kicsin, hogy nem értik:

Nos, talán ezzel sem vagytok tisztában?

Egy szöszi meg egy barna fejecske egy-
szerre intette: „Nem“

— Ugye, mert ez sem nem dolgozott, sem
a természetet nem csodálta, hát nem tudjátok,
hová sorozni? Oh ti ügyetlen pásztorok! Nem
ismeritek leggyönyörűbb báránykáitok értékét!
Tudjátok, miért a legszebb, a legméltóbb imád-
ság az, amit ez az asszony művelt? Mert benne
van mindaz, ami az összes többi imádságokban.
Benne van az alázat, a türelem, benne a fele-
baráti kötelesség hű teljesítése, és benne a leg-
főbb kincs, a végtelen szeretet. A szeretet pe-
dig maga az Ur lényege s aki a szeretet szavára
hallgatva jól cselekszik szenvedő felebarátjával,
az minden szépen logalmazott imádság nélkül
is a legközelebb jut az Istenhez. Jól jegyez-
tek meg ezért, kis pásztorokaim, hogy a legszebb
imádság — a jó cselekedet!

Most aztán feltárultak a mennyei kapuk,
rózsaszín folyamként beömlött rajtuk az imád-
ságok felhő-nyája, hogy az Ur magasságos színe
elé bocsátassék Bilimbim és Balambam pedig
a becses tanulságoktól boldogan röppentek égi
kamráikba, hogy kipihenjék fáradalmaikat. Derék
munkájuk jutalmául Bongalló ez estére felmen-
tette őket máskori kötelezettségük alól, hogy
napszállatkor kigyujtott csillagok egy részét őriz-
zék. És hold-ujuláskor ujjabb megbízást kapnak.
De majd azt máskor mondom el.

A „Kiskárpátok“ cserkészcsapat nótakincséből:

Búcsúzó.

(Ad notam: Lányok, lányok, simongáli lányok)

*Tábor, tábor, hej, vrátnai tábor!
Nem láttak a koci ablakából.
Elhagytalak magas hegyek megett,
Janosik szép földje Isten veled!
Siratom a kriványi bacsákat.*

Vándordal.

(Ad notam: Nagyságos kisasszony...)

*Somorja vidékén
Bandukoltunk négyen:
„Isten áldja, kedves urambátyám,
A kocsiját kérem!
Vándorlunk, vándorlunk
Pozsony városába,
Nem bírja már ezt a kutya utat
Nyolc nap fáradtságú!“*

Az ablakbetörés.

Mottó : Egy jómodorú ifjúnak soh' sincsenek kellemellenségei.

Elég jó hangulatban csörtettünk hazafelé, mindegyikünk felelés nélkül úszta meg a napot. Fari ugyan még az utolsó óra szorongó hangulatában volt.

— Tudod, mikor nézi az első lapot, aztán át akar fordítani a másikra . . . Hűh, de szorongtam! De mikor azt mondja: „Ebergényi”, aztán becsukja . . .

Furi kicsinylően leintí.

— Én sohse szepegtem egy cseppet se . . . Nem mer kihívni. Mi lesz holnap? Magyar, ezt lehet „ex has”. Latin, óra előtt elolvassuk a baktert. Történelem, az subick, most is elmondom. Fizikából a barométer, az nem számít. Aztán torna. Bravó! Nem kell tanulni. Kettőkor találkozunk a Pintyőkén. Jó?

— Rendben — hagytam rá.

Kettőkor ott voltam a Pintyőkén. Ez eredetileg katonai gyakorlótér és sporttelep, de katonát sohse látni rajta, ellenben diák csak úgy nyüzsg minden délután. Őt-hat fociballabda pufog állandóan ugyanannyi matsch, ugyanannyi bírónak sípja rikoltozik. Huszonkétszer annyi játékos veszekedik a bíróval s legalább ötvenszer annyi néző üvölliözik: „Henc! Opszit! Büntető! Kiállítani!”

Már javában forrt az élet. Furi mint center, Fari mint összekötő már vezették a támadásokat a polgárista válogatot ellen. Leheveredtem a a fűbe és néztem őket. Amodább az alsósok dávidparittyával dobáltak. Ilyen nekem még sohse volt. Ezt meg kell próbálni.

Odamentem közéjük és meg akartam venni az egyik parittyáját. Persze még egy fociballért sem adta volna oda egy sem. Erre nyakonvágta az egyiket és mindjárt lett ingyen parittyám. Egy kicsit ugyan kiabált, hogy ne menjek az ő utcájukba, mert a bátyja így meg úgy. De ismeretes a közmondás a kutyaugatásról.

Diadalmasan felmentem a rét melletti kocsi útra. Az ut másik felén a tisztviselő telep házsora vonult végig. Beteszek a bőrdarabba egy jókora kavicsot, megforgalom, eleresztem az egyik madzagot, aztán nézem, hogy merre röpült a kő.

A követ nem láttam sehoh, ellenben a háttamögötti ház egyik ablaktáblájának üvegei éles csörömpöléssel potyogtak a járda kövezetére.

Megfordultam és egy kicsit elsápadtam. Rőgtön a futás gondolata villant át agyamon. Szemem az utcasarokra kacsintott, ahol el lehetett volna tűnni, de ez legalább harminc-negyven lépésnyire volt. Már neki akartam lódulni, mikor észre vettem, hogy a járda szélén egy kis csavargó ül és kárörvendő vigyorgással figyel. Nem, ennek a szemeláttára nem fogok futni. De meg úgy is hiába futnék, mert ha kijönnek a házból, mindjárt azt fogja kiáltani:

„Ott szalad, ni!”

Zsebregyűrtem tehát a parittyát, s mintegy búcsúzásképen megtapogattam a belső zsebem, ahol a pénzem volt és egy megvelő pillantással sújtva le a csavargót a ház kapuja felé indultam. A csavargó pedig, hallottam, félhangosan mormogta: „Gyáva”.

Az ajtót ketten nyitottuk ki. Kivülről én, bévülről egy tizenégy-tizenöt éves, szőke hajú lány. Siettében nekem ugrott. Elpirultam én is, ő is. Eleinte zavartan hebegtem, lassanként viszsanyertem hidegvéremet, beszélő és füllentő képességemet, sőt humoromat is.

— Bocsánat . . . bocsánat . . . Kezét csókolom. Ordas vagyok.

Kezet nyújtott, s valami Annust rebegett.

— Hát kedves Annuska, kérem, én vagyok a betörő.

— A betörő? nézett rám csodálkozva sőtétkék szemével.

— Már tudniillik az ablakbetörő. Mert tudja, úgy véletlenül . . . izé . . . az anyukája nincs itthon?

— De igen.

— Na jó, akkor azonnal el fogom vele intézni. Nem olyan nagy szerencsétlenség.

— Tessék csak jönni!

Előre ment. Én utána. Közben azon törtem a fejem, hogy miképp okoljam meg az ablakbetörést úgy, hogy minél nemesebb, jellemesebb színben tűnjek fel.

Az édes anyja a tornácon kertiszéken ült és valami kézímunkán dolgozott. Olyan kedves, mindig mosolygó harmincötév körüli szőke aszszony volt. Annuska fölszaladt a lépcsőn és nevelve ujságolta.

— Anyuska, itt a betörő.

Én mosolyogva bemutatkoztam, kezét csókoltam s mikor helyet mutatott egy széken, leültem. Közben bocsánatot kértem, hogy kénytelen vagyok őket zavarni.

— Nagyon ostoba eset, — mondtam. — Most jöttem, hogy megtérítsem az ablak árát. Mennyibe is kerülhet körülbelül?

Belenyúltam a belsőzsebembe, kivettem szép, iparművészi munkával diszített tárcámát. A bátyámtól kaptam karácsonyi ajándékba. Pénz, nem hiszem, hogy volt benne annyi, amennyibe az ablak került volna. Ugy fordítottam, hogy lássák a diszítést.

— Maga törte volna be az ablakot? kérdezte Annus mamája.

— Mondjuk, hogy én, nagyon mindegy. Én akarom megtéríteni. T. i. egypár elsős, második vagy harmadikos, nem tudom, parittyával dobálódzott s véletlenül az egyiknek félre ment a kőve. Aztán elszaladtak. Láttá egy csomó idegen, a polgáristák s mindenki. Gondoltuk, hogy ezt nem lehet így hagyni, mert a gimnázium becsülete forog kockán. Ekkor mondtam a fiuknak, hogy majd kifizetem, a tacsókkal meg

majd elbánunk mi . . .

A tárcza diszitésével nem számítottam rosszul. Annuska mindjárt észrevette.

— De szép diszítés van a tárcáján.

— Amatőr munka. A bátyám iparművésznek készül, attól kaptam.

— Nagyon szép, ugye anyus. Én is szeretnék ilyen diszítésű kékításkát.

— Oh, az a legkevesebb, irok a bátyámnak s egy hét múlva már itt is lesz. Megírom, hogy valami igen gyönyörűt csináljon, valami tündérit, mert csak úgy lesz, olyan mint a gazdája.

Annuska egy kicsit elpirult és kacagott, az anyja mosolygott. Persze nem akarták elfogadni az ajánlatot, de én addig beszéltem s ők addig kacagtak és mosolyogtak, míg beleegyeztek, hogy írjak a bátyámnak. Lendületben voltam. Beszéltem tovább, ők kacagtak és mosolyogtak tovább. Uzsonna alatt és után ugyanazt csináltuk. Hat óra volt, mire eleresztettek. Az ablakért egy vasat sem fogadtak el, csak azt kellett megígérni, hogy bemegyek az üvegeshez és másnap referálok, hogy mit mondt az üveges.

Ezt szívesen ígértem meg. Másnap délután háromtól hatig referáltam és hat óra után a korzón még mindig referáltam. És ezután minden délután eljártam referálni, de nem az ablakról. És itt kezdődik a második fejezet, de azt úgy is mindenki előre tudja, aki hetedik gimnazista volt, azért nem érdemes elmondani.

Farkas Zoltán.

Levél a barátságról.

Írta: Biró Lucián.

Kedves Fiúk!

Januári levelemben azt ígértem nektek, hogy irok a barátságról is. Nem a barátkozást értem itt, melyet az első tizpercben kötni, a másodikban föloldani szoktak a kis diákok, hanem arról a szeretetről, mely két rokonnélek között több annál a viszonynál, melyben csak a társaságot keresik, vagy, amelyet a szerencsés bélyegcsere, vagy leckesegítés hoz magával.

A barátság megkötése az ifjak társadalmi életének — bár kedves — mégis komolyabb lépései közé tartozik és nem oly egyszerű, mint sokan gondolják, mert nagyon meg kell fontolnunk, kivel leszünk egylélek, másrészt jóbarátot nehéz találni. Két fiú, két leány gyakran találkozik, de két szív, két lélek csak ritkán lesz egyé. Jól mondja Tormai Cecil valahol, hogy nincs nagyobb út a világon, mint amely az embertől az emberig vezet: olykor áltálni felette, át is hallani a kimondott szót, de az utat megjárni igen nehéz. Mit jelent ez? Azt, hogy a feltétlen bizalmat csak kevés ember tudja kiváltani; azt, hogy ideális barátságban élni a lelkibb egyének sajátja. Közös komoly elvek, azonos világnézet, erős jellem és önzetlen, jóakaró s derűs gondolkodásmód a szükséges kellékek.

Sz. Ágostonnal azt is mondhatjuk, hogy a lelki egységet az Uristen varázsolja a jóbarátokba és O kapcsolja őket össze azzal a szeretettel, mely „kiöntetett szívünkben a Szentlélek által, ki nekünk adatott.“ A lelki rokonságnak és egyesülésnek ezt az eszményibb állapotát a rosszak el nem érhetik s így az erkölcstelen alapon álló érdek-közösség vagy cimboraság igen távol áll a barátság szent nevéől.

Talán valószerűtlennek vagy olyan „hittankönyves“-nek találjátok a barátságban illetlen megvilágítását, de ha gondolkodtok, rájöttök, hogy barátunkat nem aszerint kell megválasztanunk, mi je van, hanem aszerint, hogy mennyit ér. (Ugye a legegyszerűbb használati cikk vásárlásánál is milyen körültekintők az emberek s barátaink megválasztásánál sokszor könnyelműek vagyunk! Cum sancto sanctus eris, modja a Szentírás, a jó ember téged is jobhá tesz; de áll fordítva is; a gonosszal te is gonosz leszel, sőt, mivel a rossz ragadósabb, romlott társadról téged is hamar ilyennek ismernek fel. Madarat a tolláról, embert a barátjáról . . .)

Az erős jellem, az azonos világnézet, a közös komoly elveken kívül szükséges még a többé-kevésbé egyforma kor és társadalmi helyzet is, hogy a két egyéniség között a barátság zavartalan és összhangzatos legyen. (Ezzel nem azt mondom, hogy a legjobb barát az lesz, akivel egy padban drukoltam végig 8 osztályt, jóllehet itt a társadalmi és sorsbeli egyenlőség kézenfekvő!) Fontos körülmény az, hogy egyik az előkelőbb születés vagy idősebb kor címén ne akarjon „pártfogója“ lenni a másiknak. Ha a kis patak a folyammal találkozik, beléfolyik, elveszti irányát, vize jellegét, tisztaságát: így vész el a gyengébbnek egyénisége, ha „nagy barátja“ van. Horatiusnak „principum graves amicitiae“ elve itt is áll: a nagyok, hatalmasak leereszkedő barátsága bénító hatással is lehet. Itt lehetne tán jóakaró, támogató, barátságos viszonyról szó, de kölcsönös, egyforma szeretetről, ahol kiki egyenlőképen ad és kap, nem. Két jóbarát hasonlít az Emmausba menő két tanítványhoz, egyformán egyszerűek, egyformán lelkesedők, egyenrangú társak és utasok; egyik sem „tekintély“ a másik előtt, hacsak nem a nagyobb szeretet jogán s köztük az isteni Mester alakja az egyedül biztosan fénylő csillag. Őt a kenyérszegésnél, a nagy életkérdéseknél mindig felismerjük s feltétlen alávétéssel csak Ő utána menjünk!

Kérditek, miben nyilvánul meg az ideális baráti viszony. Először is a feltétlen bizalomban. Hinni egymás szeretetében. Aki a szeretetben nem hisz, mert már egyszer azt csalaton keresé, vagy szívet, gondolatait másnak feltárni nem tudja, az ilyen zárkózott lélek hú barátot nem lel. Egymásnak sok szeretetet kell hitelezniük (a hitelnek lám itt is jelentősége van!), optimistáknak kell lenniük a szó legnemesebb értelmében azzal

szemben, akit állandó jó tulajdonságai miatt, jellemes embernek, hű barátak ismertünk meg, mert egyébként sohasem nyugszunk meg. Innen van, hogy különösen az ifjúkor alkalmas a barátságok kötésére, amikor t. i. (a költővel szólva:) „ép még a szív bizalma“. Azt talán fölösleges is említenem, hogy a jól rendezett baráti szeretet külső tulajdonságai a finomság, bizonyos fegyelmesség is. Ha segítőársként is állunk egymás mellett, mégse legyünk tulságos szeretetűnkkel a másik terhére, még kevésbé szabad vele szemben követelődzőknek lennünk. Ha óhajjuk is a vele való minél állandóbb együttétet (mert, ki távol a szemtől, kiesik a szívből), mégse legyen a vele való találkozás napi feladattá nekünk s terhére neki. Amely barátságban lélek áll a lélekkel szemben, ott a fizikai együttlét nem szükséges mindig s néha egy-egy levél többet ér hosszú csevegésnél. (Mikor a levelezésről irtam, ott elsősorban a baráti viszonyból indultam ki.)

Kedves fiúk! Azt szeretném, ha a barátság-
ról ti is körülbelül így vélekednétek (beszélni a jóbarátok ilyenről nem szoktak, ez természetellenes volna). Ilyen barátságban van meg az áldása is, melyről — lássátok — az Üdvözítő is oly gyakran vett példát. Áldásai közül többet már említettem. Ilyen az egymást jobbá tevő, kiegészítő támogatás, a kölcsönös megértésből eredő vigasztalás és erő, továbbá hogy sokszor épen a jó baráttal való beszélgetés közben jönnek a gondolatok. Nagy áldás pedig a jóbarát részéről érezhető puszta rokonérzés melege is, mely maga is már az erő, bátorság, kitartás forrása. A beszélgetés során az öröm kettős, a bú felényi lesz s a szeretet által az élet árnya gyengül. Ha a szerelem sebes tűz, mely sokszor pusztítva dúl, akkor a barátság szelid napfény, melynek jótévő hevén a fejlődés élet felvidul. Sok a heraklesi-út egy mai ifjú életében: egy jóbarátban sokszor Isten szava hangzik.

Sokat tudnám még üzni ezt az eszmét, de most már zárom soraimat. Majd ha lesz igazi jóbarátotok, akkor fogjátok leveletem teljesen megérteni. Ezt átélni kell!

Szervusztok! Sokszor ölel igaz jóbaráti szeretettel:

L.

*Keresztek ülnek a tarlón,
Keresztek a temetőben,
Keresztek a vállon, szívünkön,
Keresztek messze mezőkben
S csak a Kereszt gazdája nincs sehol.*

*Keresztek az egész földön,
Keresztek tornyon és mellen,
Keresztek a földi jóságon
S égi szózat: „Megérdemlem.
Keresztet mért vállaltam ezekért?“*

Ady Endre.

Mire való a méhek fulánkja és mérge?

Sokáig azt hitték, hogy a méh fulánkja csak védekezésre és támadásra való. Weinert újabb kutatásai azonban arra kényszerítettek bennünket, hogy ezen felfogásunkat módosítsuk.

Ő ugyanis azt a megfigyelést tette, hogy a méh, mielőtt a mézzel telt sejtet viasszal lezárná: beleszur a sejtben levő mézbe és méreghólyagjából egy csepp mérget ereszt bele.

Ez valami új! Ezt eddig nem tudtuk. S mily bölcsesség rejlik a méh ezen tényében! A méh mérge ugyanis hangyasavat tartalmaz, melynek nagy a konzerváló ereje. *A kis méh tehát azért csöppent egy cseppet a mérgéből a sejtben levő mézbe, hogy azt konzerválja.*

Érdekes, hogy régebben az emberek is használták a hangyasavat a konzerválásra; később azonban ezt törvényileg megtiltották, mert a a hangyasav mérges.

A méh- és hangya-államban azonban — úgy látszik — ilyen törvény nincs, mert a méhek a mézet, a hangyák pedig azokat az anyagokat (szalmaszál, fűszál, fenyőlevél), melyekből a hangyabolyt felépítik, hangyasavval konzerválják. *Ezért nem indul a sejtekben levő méz erjedésnek, ezért nem rothad el a hangyaboly.*

A méh- és hangyaállam polgárainak tehát nemcsak nem árt ez a mérge, hanem feltétlenül szükséges is nekik.

Aki sokat jár a természet ölében és a nagy természet kicsiny dolgai iránt is érdeklődik, az bizonyára megfigyelte már, hogyan támadnak meg a hangyák egy egy utjukba tévedt földi gilisztát, hernyót vagy más kisebb élő állatot: egymásután csimpaszkodnak bele és annyi hangyasav-injekciót adnak neki, hogy valósággal megmérgezik, miként a pók megmérgezi áldozatját. Mert elég erős sav ám az a hangyasav: körülbelül tizenkétszer olyan erős, mint az ecetsav!

De azért mi emberek is használjuk orvosságunknak, különösen rheuma ellen bedörzsölésre. E célra rendszeren 4 súlyrész (pl. 4 grm) hangyasavat tesznek 96 súlyrész (96 grm) 70%-os szeszbe.

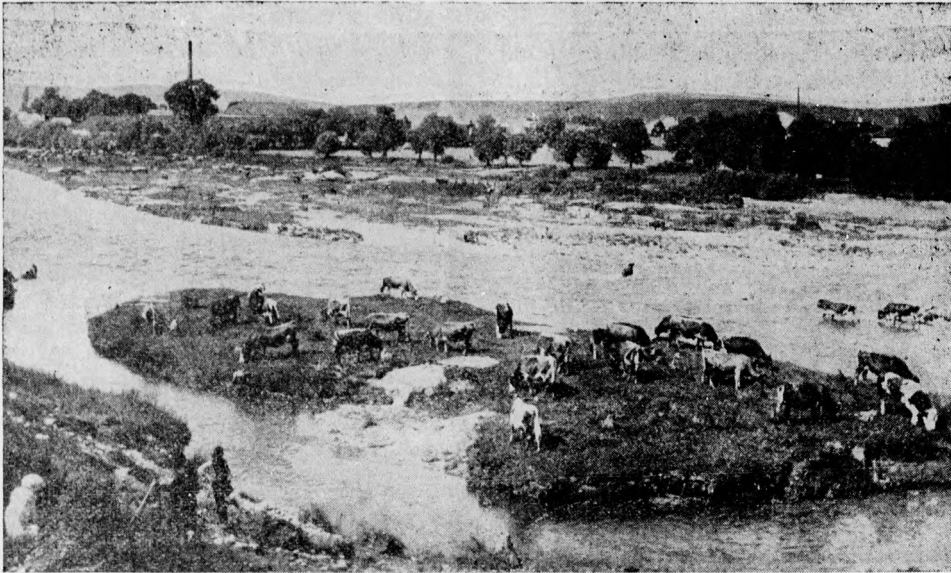
Az elmondottakból világossá lesz az is, miért gyógyultak meg rheumások méhszurástól. Magam is ismerek egy öreg urat, aki rheumájától úgy szabadult meg, hogy saját méheivel

szuratta meg magát több helyen.

Ismeretes az is, hogy a csalánt használják rheuma ellen. Abban is hangyasav van*) s mikor a csalán „megcsip” bennünket, tulajdonképpen a hangyasav éget.

Mikor a mézet vízzel higitva torokgyulladás ellen gargalizálásra használják, mikor a méhszurta testrészt mézzel kenik be: hangyasavval gyógyítanak még pedig a hasonlósági elv

szerint, mely azt mondja: „Similia similibus curantur” azaz: „Hasonlók hasonlókkal gyógyítatnak”. A hangyasav erősebb adagban gyulladást okoz, gyengébb adagban gyulladást gyógyít. Ezen az elven alapszik a homöopathia, az isopathia és a szerum-therápia is. Valóban a méh mérge apis és apisin néven megfelelő higitásban a homöopathia egyik igen értékes szere gyulladások ellen.

Tehenek legelésznek a Vág egy szigetén.

Ime, mi mindenre jó a méh és hangya mérge, a hangyasav: mézet konzervál, a hangyák lakását megvédi a rohadástól, a hangyáknak, méheknek védő és támadó fegyverül szolgál, rheumát, torokfájást, méhszurást és egyéb gyulladásokat gyógyít! E mellett nem is olyan ritka:

előfordul a méhen, hangyán és csalánon kívül még számos rovarban és növényben, a vérben, izzadságban, terpenfinben, egyes ásvány-

vizekben, sőt még a szentjános-kenyérben is. Kémiailag szintén könnyen előállítható s ma már nem szorulunk arra, hogy egész csomó szorgalmas hangyát pusztítsunk el egy kis hangyasavért.

Czuppon Elek.

*) Érdekes, hogy a franciáknál egyes helyeken nyáron csalánt szárítanak s télen ezt apróra vágva a tyukok ételébe, italába keverik, hogy télen is tojjanak. Bizonyára itt is a hangyasav hat. Érdeemes volna hangyasavval — persze erősen higitva — kísérletet tenni.

TERVEK SZÁLLNAK.

*Bohó tervek szállnak, szállnak,
Egy-egy szivre rátalálnak.
Álcái a büszke tettnek,
Szívek mélyén begubódzva,
Tavaszt várva elpihennek.*

*Bohó tervek szent gubóját
Költögetem halkán, lassan.
Színes álmok selyem-szála
Rejti őket, míg elcsattan
Felettük a napfény csókja.*

*Kis pillangó mikor ébredsz?
Dél felől már szelek járnak.
Tenyeremen melengetek
S átadlak majd nyár-apádnak,
Szolgáld ötet szeretettel.*

*Kis pillangó mikor ébredsz?
Lesve lessük tarka szárnyad.
Neked csurran kedviünk méze —
Börtönödnék falát bántja
A kikelet fütyürészve.*

Tamás Lajos.

— Most még szerkesztőségi titok, amit új rajzainkról kérdezel, de ha olyan nagyon fúrja az oldaladat a kíváncsiság, elárulom neked. Hiszen te is munkatársa vagy A Mi Lapunknak, a munkatársak pedig még a legtitkosabb szerkesztői fiókokban is kényük-kedvük szerint kotorászhatnak. Csakhogy kérdésedre nem olyan könnyű ám válaszolni. Hogy előről kezdjem, úgy áll a dolog, hogy A Mi Lapunk fejlesztésének munkájában a lap minden olvasója részt vesz. Egyik azáltal, hogy prózát, vagy verset ír, a másik úgy, hogy rejtvényeket eszel ki, a harmadik előfizetőket toboroz, a negyedik pedig úgy, hogy értelmes diákésszel, lelkes diákiszívvel fogadja azt, amit a többiek alkottak.

— Ne tréfálg, bátyám. Már hogy lehetne az az olvasó, aki sem kéziratot, sem rejtvényt, sem rajzot nem küld, A Mi Lapunk munkatársa?

— Pedig úgy van, amint mondtam. Aki nem küld kéziratot, vagy rejtvényt vagy rajzot, az a szívét küldi, lelkesedését, ragaszkodását, szeretetének jóleső melegségét. Ez által lesz A Mi Lapunk munkatársa. Úgy emlékszem, egyszer már beszéltem neked arról, hogy A Mi Lapunk több, mint amit külső formája mutat. A Mi Lapunk nemcsak mulattató diákujság, hanem egy győzedelmes hitnek zászlóvivője. Az új fiúk hitét: a Feltámadás szent csodájának örök megisméltődését, egy szebb jövőnek ígéit hirdeti. A Mi Lapunk minden hónapban ezt az üzenetet viszi szét száz meg száz olvasójának:

„Új fiúk, értsétek meg egymást, szeressétek egymást, fogjatok össze, építsétek fel magatokban a szeretetnek templomát és piros szívetek harangszavával szólongassátok, eszméltessétek a jóság és szeretet híján szükölködőket!”

„Új fiú, légy résen, hogy minél több jót tehess, légy résen, hogy hibáidat leküzdhesd, légy résen, hogy a szeretetnek templomát, melyet lelkedben építettél, pogány indulatok le ne rombolhassák, légy résen, hogy mindig jó munkát végezhess!”

— De hát kiket nevezel te új fiúknak, kedves bátyám?

— Új fiúk azok, akik hisznek a jóság esodatevő hatalmában, pajtás. Hisznek abban, hogy az emberek között lehetséges az egyetértés, a béke. Hiszik azt, hogy minden embernek hivatása van a földön. Hisznek a jó munka sikerében, bíznak a maguk erejében és csakis a maguk erejében bíznak. Az új fiúk nem nógatják egymást, hogy „no, kezd el hát!”, „lódulj neki, majd aztán én is segítek!”, — hanem erős akaratú, derűs lélekkel maguk látják hozzá a munkához.

— És mond csak, vajjon ilyen új fiúk A Mi Lapunk olvasói is, egytől-egyig?

— Kedves öcsém, őszintén szólva — *nem tudom*. Nem láthatok minden olvasóm lelkébe. De azt akarom, hogy előbb utóbb A Mi Lapunk minden olvasója osztozzék az új fiúk hitében. *Ezért* dolgozunk mi, akik a te diákujságodat írjuk. Ez az eszme éleszti munkakedvünket, ez ad nekünk erőt arra, hogy kitartsunk A Mi Lapunk mellett. Új, erős, munkás, diadalmas ifjúságot akarunk látni magunk körül.

— Meglátod, bátyám, én is olyan leszek, mint az új fiúk! Én szeretem a munkát és senkire sem haragszom, még Ferire sem, pedig miatta kapott nyolcast a biciklim kereke.

— Ez aztán derék. Ámbár én azt sem bántam volna, ha csupa barátságból egy kicsit megboxoltad volna ökelmét. Hanem látom az arcodról, hogy majdnem elemészt a kíváncsiság. Nézz hát a fiókomba. Itt vannak A Mi Lapunk következő számának illusztrációi.

— . . . Hogyan tudtátok ezt a sok szép rajzot előteremteni, bátyám?

— Emlékezz csak A Mi Lapunk jelszavára: „Erős akarat, munkás kéz, baráti összetartás.” A Mi Lapunk emberei nem ígérgetnek nyakra-főre, — A Mi Lapunk emberei dolgoznak. Nézd meg ezeket a rajzokat, pajtás és most felelj: hiszel-e a jó munka sikerében?

— Hiszek, kedves bátyám!

Januári pályázatunk eredménye.

A kitűzött határidőre beérkezett nyolc pályamű 8 szerzőtől. A részletes bírálat a következő:

I. **Húsvéti óda, vagy húsvéti cikk** c. tételre pályázott: a) *Darvas Andor*: „*Feltámadás*“ című költeményével. A húsvéti hangulatot, az örök feltámadásba vetett hitet ügyesen egyesíti a szerző a cserkész természetszeretetével. Nyelvezete alkalmazkodik a vers jellegéhez, az ódai szárnyaláshoz. Ugyancsak meg kell dicsérni a szerzőt formai ügyességéért, a szépen csengő ritmusért, mely fokozza a költemény zenei hatását. Az egész munkán meglátszik, hogy a szerzőnek nem ez az első sikerült próbálkozása. — b) *Juhász Béla*: „*Feltámadunk!*“ című versben találó szembeállításal találkozunk. A feltámadás hozsannája mögött háttér a ködös és gondoktól terhes jelen, csak az a kár, hogy ez az ellentét nem egészen eredeti. A költemény alaptónusát szerzője sötét, de erőteljes vonalakkal rajzolta meg. A verstechnikában is jártasságot árul el, azonban jobban kell ügyelnie a kifejezésekre, melyek bizony itt-ott rontanak az összbélyomáson. — c) *Gáspár Mária*: „*Húsvét*“ c. prózai művéből hiányzik egy igen fontos kellék — az egyéniség. Sorait költői érzés fűti át, de amit mond, az nem egyéb, mint ismétlése annak, amit ilyen alkalmakkor irni szoktak. Önállóságra kell törekednie! Írói készsége néhány leíró részletben nyilatkozik meg, melyek elütnek a sablontól.

II. **„A magyar diák hivatása**“ c. tételre *Dobossy László* pályázott azzal, hogy megszüktette a címet a „szlovenszkói“ jelzővel; szépen kidolgozott írásában diákeszményként a cserkészetet látja és „emberebb embert, magyarabb magyart kíván“ nevelni a szlovenszkói diákból. Stílusa meggyőző. Kissé szónokias az értekező előadás rovására; szerkezetileg a bekezdés és befejezés lazán függ össze a tárgyalással.

III. **„Rövid elbeszélés, tréfás vagy komoly**“ c. tételre négyen pályáztak. a) *Oppé Sándor*: „*Ducit megkoszorúzza a Múza*“ c. művében hálás, ügyesen kiaknázható témát ragadott meg és örömmel állapítjuk meg, hogy könnyen gördülő előadását állandó érdeklődéssel kíséri egy a szigorú bíráló, mint a szórakozni vágyó olvasó. A fonák helyzetekhez illő humora

sohasem bántó, nem torzul triviálításba, hanem egészségesen finom, ahogyan azt egy sikerült diák-elbeszélés megköveteli. Az iskolai életet a jó megfigyelő szemével látja és a helyes mérték elve megóvjá őt attól, hogy húsból és vérből álló alakok helyett karrikaturákat rajzoljon. Az elbeszélés megfelel a pályázatunk által szabott követelményeknek és jó tulajdonságai révén kiemelkedik a beérkezett pályamunkák közül. — b) *Sziklay László*: „*Egy furcsa kirándulás*“ c. elbeszélésben van ötletesség és elméség, de a történeten — nem hiába szerepelnek angol nevek, — sajátos idegen íz, burleszk szerűség vonul végig. Húmorá vaskos és tréfái nem a múzsák berkeiben, hanem az útszélen termettek. Az esemény kissé elnyújtott, alakjai torzképek és mesterségesen túlzott keretben mozognak. Kár volt ilyen irányú munkával pályáznia és ha a második díjjal jutalmazzuk is őt, a kitüntetés nem a pályaművét illeti, hanem a szerző írói vénáját. Reméljük, a jövőben jobban meg fogja válogatni témáit. c) *Schmitz Károly* „*Janika*“ c. elbeszélése érzelmes és kedves eseményt mond el. A bensőségre való törekvés azonban nem tudja pótolni a szerkezet fogyatékoságát és a leleményesség hiányait. Az esemény két ágra szakad az elbeszélés közepén — Janikának és édes apjának történetére, már pedig az elbeszélés rövidsége nem tudja ezt a terjedelmes anyagot magába foglalni. A szerző száraz mondatokban ugorja át ezt a szakadékot, amely körülmény az eseményt krónikává laposítja. Elbeszélésének végén sikerül ismét közelebb férköznie az olvasó szívéhez. — d) *Ifj. Gáspár László*: „*Külvönös barátságkötés*“ c. írása kiforratlan. Szerzője még nincs tisztában az elbeszélés technikai részével. Ha első próbálkozása volna, úgy elég jól sikerült. Lélektanilag nem kielégítő a cselekmény. Két egy osztályba járó fiú barátságkötéséről van benne a szó. A gazdag Imre tekintetre sem méltatja a szegény Sanyit, aki barátságért verseng. Egy alkalommal a gazdag Imre az iskolában rossz fát tesz a tűzre és midőn a tanító a tettet ki akarja nyomozni, a lapuló Imre helyett Sanyi jelentkezik. A tanító tizenkét pálcaveréssel bünteti az ártatlan Sanyit és Imre csak az utolsó ütésnél vallja be, hogy ő követte el a tettet és bocsánatot kér önfeláldozó barátjától. Minden rokonszenvünk feléje fordul és a gögös Imrét ezután sem tudjuk megkedvelni, noha a szerzőnek nem ez a célja. Stílusa sok

helyen erőltetett, pl. a csapások lelkiismeretére mért „sajgásokként“ hatottak rá.

Elkésve érkezett: Pfeiffer László IV. o. tan. Komárom s így a pályázatban már nem vehetett részt.

Jutalmak. 1.) *Darvas Andor* I. éves gépészmernök hallgató Komárom: „Uj Auróra, Almanach 1926-ra“ c. könyvet kapta.

2.) *Juhász Béla* VI. oszt. főgimn. tan. Komárom: Gyallay Domonkos: Föld népe c. elbeszéléseket kapta.

3.) *Dobossy László* V. oszt. rgimn. tan. Nové-Zámky (Érsekujvár): Párkányi Norbert: „Ady-versek“ c. magyarázatos kiadását nyerte.

4.) *Oppé Sándor* VIII. o. fgimn. tan. Körmöcbánya: Farkas Gyula: Erdélyi költők c. versgyűjteményét kapta.

5.) *Sziklay László* V. o. rgimn. tan. Kassa: Alapy-Fülöp: „Jókai Emlékkönyv“-et kapta.

A szép eredménynek igen örvendünk s hisszük, valamennyi olvasónk is büszkén tekint ezekre a kiúttetett útmutatókra. Nagy a reményünk, hogy legközelebb kiírandó új pályázatunkban a még lappangó tollforgatók is kiállnak versenyre azzal a jelszóval: „ki az erősebb“? Szeretnők látni valamennyi magyar iskolánk legjobbainak mérkőzését s habár kicsiny a pályadíjunk, ne ez, de az elismerés olajága legyen a lelkesítő!

A szerkesztőség.

A mesedélután pályázat eredménye.

— A bíráló bizottság jelentése.

A prágai főiskolás cserkészek Szent-György Körének falusi mesedélután pályázatára két őr jelentkezett A Scherer Lajos vezetése alatt álló losonczy Madách Imre-cserkészcsoport „Turul“ őrsé és a Hornyák Odiló vezetése alatt álló pozsonyi Kiskárpátok cserkészcsoport „Sas“ őrsé.

A pályázat célja olyan ifjúsági mozgalom megindítása volt, amely összehozza a városi és falusi új nemzedéket és így az egész magyar ifjúság egységes, egyirányú fejlődését biztosítja. A pályázó őröknek példát kellett hozniok a falubarát mozgalom praktikus megvalósítására. Ezt a feladatot ügyesen kiválasztott, gondosan összeállított műsorával leginkább a losonczy őr érte el a rappi mesedélutánon, 1925 november 22-én. Általánosabb, nagyobb ölelésű felfogásban közelebb jutottak a kitűzött célhoz, mint a pozso-

nyiak a szintén szép sikerű hidaskürti mesedélutánon, 1926 január 10-én, amikor speciálisan a cserkészetre helyeződött a fősúly. A losonczy nagyon ügyesen a kultúra kincsházába nyúltak ajándékért: Petőfit, a nagy magyar költőt, a népfiát, vitték a nép fiai közé.

Ámbátor mindkét őr teljesítményét a legnagyobb lelkesedéssel vettük, a nagyobb eredményű munka elismerő, megkülönböztető jutalmul a *pályázat I.-ső díját*: Somlyay Manci művésznő magyar himzésű kézimunkáját „A falu barátai“ fölrású őrsi zászló szallagot és Márton Lajos, híres magyar rajzolótéhetség Jamboree könyvét a losonczy „Turul“ őrnek ítéltük.

A *pályázat II. ik díját*: Márton Lajos Jamboree könyvét és „A Mi Lapunk“ VI-ik évfolyamát a pozsonyi „Sas“ őr kapja.

A rappi és hidaskürti cserkészdelután egyes mesemondóit: Bott Sándor, Gálffy Zoltán, Gondás Lajos, Hercsuth Tibor, Limbacher Rezső és Nemesszeghy Jenő cserkészeket fölhatalmazzuk, hogy a cserkészéletben a „regős“ előnevet használhassák. Adja ez a kitüntetés beléjük az első mesemondások jelentőségének érző tudatát és serkentse őket a további jó munkára. Át kell, hogy érezzék hivatásukat; tudniok kell, hogy a falu vár rájuk. Ha az első szereplésüktől számított egy esztendő alatt legalább háromszor fölkeresik újból a falut meséjükkel s erről az év leteltével a Szent György Körnek beszámolót küldenek, úgy a regős nevet újból megkapják egy esztendőre. A regősök kötelessége másokat is rávenni a regősi hivatásra. Három sikeres mesemondás után ezek is megkapják a regős nevet.

Jóleső érzéssel nézünk vissza a sikeres pályázatra s a jutalmazás ünnepélyes percében, mikor mindenki elé követésre méltó példát állítjuk a losonczy turulokat és a pozsonyi sasokat, az az üzenetünk Szlovenszko és Ruszinszko minden magyar cserkészéhez: tegye magáévá a falusi magyar gyerekek nevelő irányításának hatalmas gondolatát és látogassa meg szeretetével a segítségre, barátságra szoruló világtalan falut. Jó munkát!

Prágában, március havában: Somos Elemér, Dr. Szvatkó Pál, Marczell Zoltán.

Vallás a becsületességnek két nagy előnyt szerez: életében háborítatlan békét; halála óráján boldogító reményt.

Plato.

Az édes atyámról.

Irtta: SIPOS GYŐZŐ.

Ha minden zaj már elpihent
S körülönt az áldott csend
Kicsiny legény-szobámba:
Áhitattal rá gondolok
Ősz, édes jó atyámra . . .

Nagy, szép szemében bánat ég,
A gond befesté már fejét:
Szelíd ránc homlokán . . .
A testet öltő büszke bü
Az én édes atyám.

Vállára hajtom bús fejem,
Karommal szívét ölelem;
A szivnél lágyabb nincsen,
Ugy fáj! . . . Egy könnycsepp megpihen
Közös keserveinken . . .

Én remélek, ő nem remél,
Ha hallgatok, búsan beszél
Jövendő zord meséket . . .
Hogy minden, minden így marad!
Nem élet így az élet . . .

A rom már mindig rom marad,
Az összeomlott kazlakat
Nincs, aki rendbe szedje;
A kis-kutyától megszaladt
Nyáját, ki megterelje.

Vigasztalásom balzsamát,
Reményeim szent himporát
Sebzett szívére hintem.

Szorongva lesem (orvosa),
De eredménye nincsen.

Fölbriadok . . . Valami hang . . .
Meghalt a Csend . . . Lélekarang.
Kicsiny hideg szobámba
Betör a zaj — „Jó éjszakát!“
Köszöntök ősz atyámra . . .

(Ligetfalu)

Szent György lovag a tiszta fiú, a nemeslelkű katona, a hős szent. A római birodalom vitézeinek keménysége és az Istenhez közel állók hőszin jósága gyönyörű egészbe párosult benne s ezért példaképe Szent György lovag a testi-lelki tökéletességnek. A katonai pálya véres dicsőségét a krisztusi szerető könyörületeség ápolásával cseréli fel, anélkül, hogy férfias életmódját feladná s az eszmék közdőterén hős vértanu halált hál hitéért. A monda szerint sárkányt ölt meg. Igen, legyőzte magában a rosszat: a hitével, keresztyén akaratával szembe helyezkedő emberi tulajdonságokat. Szébb ideált nem találhat a magyar fiú, mint a kappadóciai szent katonát, a kemény izom és a nemes gondolkozású agy emberét. Szent György napja (április 24) világszerte az ércliliomos cserkészek ünnepe. Forduljon magába ezen a napon ítélő szigorúsággal minden ifjú, vizsgálja meg, harcol-e magában az eszméért, igyekszik-e kifaragni magából a cserkészi ideált? A természetet forrongásba, új indulásra ösztökélő tavasz találja készen az ifjúságot, hogy a belőle életbe kívánczozó erőket ne kényük-kedvük szerint, de az előre átgondolt és keményen megadott irányba fejleszthesse ki.

FAKADÓ RÜGYEK

Feltámadás.

— Pályanyertes köllemény —

Testvér! Diadalmas szivedben
ma újra ragyogva lobogjon a láng.
Testvér! Ma új diadal kacagós sugarával
várva tekint a tavasz le miránk . . .

*

Egy percre ma béke honol a szivekben,
hült hamvakon újra fellángol a hit,
boldog megadással a lelkibe szívja
ma minden az új élet színeit.

Egy percre a béke lesz úr a világon,
elhallgat a gyűlölet és a panasz,
felreng ezerek ajkán a „hozzánna“,
megtölti a keblet a fény, a tavasz.

Hozd hát a szabadba, az Isten ölébe
fehér lilium szirmos akarásod,
kinn a szabadba' már sorra születnek
új harmatos, illatos, tarka virágok.

Keblére ölel izzó öleléssel
az Úr csoda-temploma: a völgy, a patak

s a fölé boruló tölgyek koronája,
mit glória-fénybe sugároz a nap.

Ha szivedből előtör a „halleluja“,
a patak csobogása lesz orgona itt;
Testvér, ez a hang a nagy Isten hangja,
ki új diadalmakba' hinni tanít.

Ez a hit húsvét hite s ettől
élet támad a szürke rögökbe,
ez hirdeti, hogy feltámad az Élet.

s húsvét ragyogása ragyoghat: örökre!
(Komárom.) **Darvas Andor.**

I. é. gépészmérnök hallg.

Feltámadunk!

--- Pályanyertes köllemény. ---

Jeruzsálemben felszökött az ének
S kórusban szól a hajnal, rengeteg.
(Felénk hej! Álmos lett a hajnal
S úgy kelünk fel, lilázó arccal,
Mint egy ittas, korcsmázó serej.)

Tavaszi kedvvel int a régi város
S virág nyílik ki itt is, amott is.
(Nálunk most egyre sir a nóta,
Danamenti, nagy fogadóba'.
Hol temetnek még a holtak is.)

S a régi ének táncos dallamára
Kelet szívében új élet pezseg.
(Sírhatnak nálunk trubadúrok,
Hol százfelé estek a hurok;
A mi szívünk fűsült és hideg.)

Húsvéti fényben, örök éhezéssel
Jöhettek össze, nagy lakomára.
(Mohács mellett, akik megmaradtunk,
Lelkesedve majd összetartunk
S megyünk tovább . . . a Golgotára.)

Ünnepet ülni mehettek ezerszer,
Mig fejeteiken ég a glória.
(Minket majd egy temetőbe visznek,
Dagadt mellű északi tisztak;
Hol ránk kacag egy bösz mostoha.)

Az allelujás hangulatba, mélyen
Belkondul bús requiem dalunk.
Köszönt a sir; mi egymásra nézünk;
S ha van még egy kis reménységünk:
Hallottainkból feltámadunk!!!

(Komárom)

Juhász Béla

VI. oszt. főgymn. tanuló.

A szlovenszkói magyar diák hivatása.

— Pályanyertes iránymű —

Sok sok évvel ezelőtt történt... Egy pázsitos síkságon egy magányos szép, nagy ház állott; lakói boldog bizakodással nézegtették (hisz oly fiatal volt még!); s a gazdája büszkén emlegette, hogy saját erejéből építette. Es egy kora őszi napon, — ily csudát ugyan ki látott — szörnyű vihar támadt és a magában álló házat darabokra zúzta. Lakói megdöbbenve állták körül; az első pillanatok benuktan hallgattak, aztán segítségért ordítottak; de nem jött senki. Barátaik elhagyták, rokonaik nem segítették őket. Es ekkor előálltak a 10 – 15 éves gyerekek és elkezdtek vályogot vetni, téglát hordani. A nehéz munkától véresre sebzett kézzel dolgoztak.

Itt akár pontot is tehetnénk a megjegyzéssel, hogy akinek füle van, hallja meg ezt a mesét. Ámde nagyon kevés szlovenszkói magyar diák él azzal a világnézettel, hogy oly könnyen kőműves legénynek szegődjék; ezért még harcolnia kell önmagával.

A népek jövője az ifjuság kezébe van leléve. Amilyen a fiú, olyan lesz majd a férfi élete is; ha az ifjú gyerekkorában vályogot vetett, később majd házat fog építeni. De hogy ez létre jöhessen, hogy férfi korunkban különbek legyünk apáinknál, szükséges, hogy erre már mostantól kezdve törekedjünk, hogy már fiatal korunkban gyakoroljuk az élet-művészetet. Az élet-művészet a jelen esetben abban áll, hogy mindvégig harcolni tudjunk kitűzött célunkért, elveinknek diadalra jutásáért.

A mai magyar diák élete egy nagy harc, amelyet saját maga ellen vív és a melyet győzelemmel kell megharcolnia. A szlovenszkói magyar diáknak *emberré* kell lennie. Habár el van zárva az úgy nevezett középponttól, habár gyenge nevelésben részesül, mégis férfiúvá kell lennie a saját erejéből. Hogy mi módon érheti ezt el, arról én itt nem akarok prédikálni, hisz ezerszer szánkba rágták már a szorgalom, a fegyelem, a vallásosság elvét. Az életért való küzdelem, az önnevelést fejlesztli és kialakítja a diákban a *cserkészlet*. Ez a nevelési-rendszer kiegészíti az iskolának a tömeg-nevelését és az egyoldalú családi nevelést. A szlovenszkói magyar cserkészletnek az egyik főcélja, hogy az elhagyatott magyar fiút fölnevelje a társadalom s elsősorban a magyar társadalom részére.

Mi legyen hát a szlovenszkói magyar diák életének a célja? — A magyar cserkészlet jel-szavává tette, hogy a magyar cserkész legyen „emberebb ember és magyarabb magyar“. Ez a gondolat legyen az idekötött, az árván hagyott magyar diákságnak is a követendő ideája. Az „ember“ szó alatt értenünk kell a tutus homo-t,

az egész embert, aki arra törekszik, hogy *szellemét* juttassa érvényre testének vágyaival szemben; aki arra törekszik, hogy már fiatal korában is hasznára lehessen embertársainak; vagy pl. aki arra törekszik, hogy valamelyik följebbvalója valami becsületos munkáért a szemébe nézve mondja neki: „Ember leszel, fiam!” Akinek ez a nagyravágyás benn' ég a lelkében, az „ember” lesz. Erős, céltudatos munkára van szükségünk, hogy ezt elérhessük — Kell, hogy a szlovenszkói magyar diák híre elterjedjen Szlovenszko határain túlra is. De ne a virtuskodása meg a „stram“-sága, hanem igenis a föltétlen engedelmessége, a simulékony modora, a kötelességteljesítése és a jövőért vívott lelkes munkája. — Kell, hogy a szlovenszkói magyar diák lelkét is áthassa a krisztusi gondolat és harcoljon érte, hogy majdan Krisztus urunk a a keblére ölelve elmondhassa neki is, hogy: Jó harcot harcoltál, a te cselekedeted hirdettetni fog a világ végezetéig. Ez legyen a mi életünknek egyik főcélja.

A magyar diák ne féltéglával verje a mellét, ne is fejtse ki Garánvölgyi-féle passzív ellenállást, ne mondjon le a világról, hanem igenis mutassa meg magát, legyen az a harcos kis turáni csapat, amely síkra száll a Nyugattal és legyőzi azt. A kopenhágai diadalt a magyar cserkész magyar lelke vívta ki. — A magyar diák-társadalom létének alapját tagjainak a jellemében bírja. Ha kifejlesztjük magunkban a jellemet, a fegyelmezett lelket, akkor kitűzhetjük majd a zászlót az épülő új ház homlokzatára.

... És valahol Keleten azon a kis, pázsitos tisztáson fölépült az új ház. Nagyon csodálatos volt az építése; mind fiatal gyerekek hordták a nyugatra levő nagy hegyekből a követ és keverték a maltert. Az egyik önérzetesebb lett, a rokonaik ismét hozzájuk simultak, az anyjuk pedig örömkönnyet hullatva mondotta: „Az én fiaim, büszke vagyok rájuk!”

(Nové Zámky Érsekújvár)

Dobossy László
V. o. gimn. tan.

Ducit megkoszorúzza a Múza.

— Pályanyertes elbeszélés. —

Hogy ki az a Duci? Hogy a neve nincs bent a lexikonban? Hogy nem hallottad hírét? — Igen, elhiszem, hogy nem hallottad hírét, nem is hallhattad, mert Duci halhatatlan! — Én a hatodik osztályban ösmerkedtem meg vele. Akkor már az osztály ünnepelt költője volt. És abban az iskolai évben történt, hogy Ducit egy költeményeért megkoszorúzták. Igaz, hogy nem babérkoszorúval, még hagymakoszorúval sem, hanem egy... ej, de hiszen én már előre meg akarom mondani a végét és a történetet ki akarom hagyni. Hát kezdjük csak az elején.

Ugy történt a dolog, hogy az egyik óra előtt

óriási, szokatlanul erős láрма és zszibongás fölöttel el az osztály egyébként (különösen az órák alatt) csendes berkeit. A jóslási tehetséggel megáldottak vihart vártak. El is jött. Javában dült „az ádáz visszavonás” és Duci, padtársával egyetemben szintén kivette részét a lármacsinálásból. Szabó tanár ur, ki a szomszéd V. a-ban a mi zajunk miatt nem tudott tanítani, haragelt kebellet indult el megfenyítésünkre. Belépésekor az ajtóhoz közelállók hirtelen elhallgataak, de még mielőtt a tanár ur szólt volna, a hirtelen csendbe belesüvített Duci hangja:

— Jaj a skalpom!

Mi még mosolyogni sem mertünk, nem hogy nevetni és szorongó fohással kértük Csokonait (u. i. ő volt az osztály patrónusa): Csokonai, könyörögj érettünk!

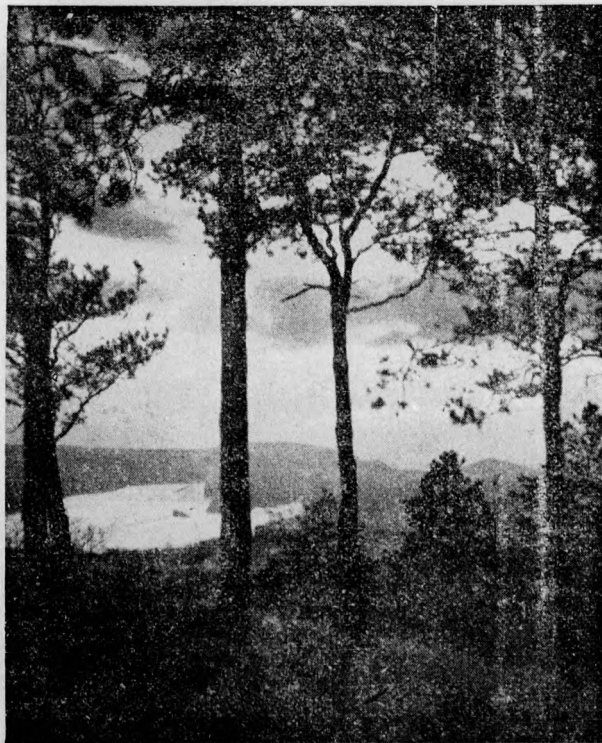
— Ki volt az? — kiáltotta Duci hangját hallva a tanár ur. Duci megállapítva, hogy a kérdés hozzá intéztetett, reménytelen kétségbeeséssel járult a tanár ur elébe

— Miért ordítottál? — kérdé rideg hangon a tanár úr.

— Tanár úr, kérem, huzzák a hajamat — vallott önmegadással Duci.

— Ki húzta?

Duci bajtársa lehajtott fejjel jött elő a padok közül és odaállt Duci mellé. Most néhány kínos pillanat telt el halálos csöndben. Duci és társa ezalatt a szerencse forgandóságáról elmél-

Tájkép.

kedtek. De nem sokáig, mert a tanár úr eszményi gyorsan simított végig az áldozatok orcáin. Ezután befejezettnek tekintve az ügyet, elhagyta az osztályt. Ám Duci másként gondolkozott. Ő elégedetlen volt a dolgok illetén állásával.

Másnap reggel nagy lelkendezve lépett az osztályba:

— Fiúk — kiáltotta, — tudjátok mi az ujság? Szabónak fel van kötve az arca. Most találkoztam vele. Tudjátok, mit teszek?! Megbosszulum magam. Még ma versbe szedem, hogy engem Szabó ültött pofon és az ő foga fáj.

Ujjongó öröm fogadta Duci ezen kijelentését. Néhányan tanácsokkal akartak szolgálni, de ő költői kézmozdulattal háritott el magától mindenkit.

— Bizzótok csak reám! — felelte.

* * *

Másnapra kész volt a vers. Annyira tetszett, hogy Duci hármashajrát kapott érte. Különösen az utolsó versszak tetszett, mert ez szólt Szabó tanár úrról:

„De Szabót is utolérte
Másnap Isten büntése:
Dagadt arcu, fáj a foga,
Duci nézi vigyorogva!

A büszkeség, hogy Duci a mi költőnk, nem hagyott nyugton minket. Hittanóra alatt addig sugdostuk, hogy a Duci irt egy verset, mignem a hittanárunk végre észrevette és elkérte a verset. Duci csak a visszaadás feltétele mellett adta oda művét.

Mi lélegzetvisszafojtva vártuk a hatást. Be is következett, de nem úgy, ahogy mi vártuk. Ranter tisztelendő ur az utolsó verszaknál elnevette magát és azután se szó, se beszéd, elindult a verssel a tanári szoba felé. Duci kétségbeesetten rohant utána, de a válasz csak az volt, hogy:

— Előbb megmutatom Szabó tanár úrnak.

Duci ezekután kétségbeesett tekintettel járt fel és alá a folyosón és megálkozta a perccel is, melyben a verset írta. Most csöbörből vederbe esett. Legjobb esetben is igazgatói megróvásban részesül. Szomorú igazságként jutottak eszébe a költő szavai: „A költő és sorsharag, egy anyaméhben született.” De az egész nap minden más esemény nélkül mulott el.

Másnap az első óránk torna volt. Midőn a tanár ur végignézett a soron, Ducin megakadt a szeme:

— Te a szünetben menj fel Szabó tanár úrhoz.

Duci azon az órán nem labdázott. Súlyos, marcangoló gondolatok foglalkoztatták. Kétségbeesésében már arra is gondolt, hogy, ha kicsapják, beleugrik a Dunába. Minek élne tovább. Mi megkíséreltük vigasztalni, beszélünk neki költői szabadságról, de Ducit ez nem vigasztalta.

A tízpercben, bár szorongó szívvel, de

elment a tanári szoba elé. Amint a tanárok elmentek mellette, úgy érezte, mintha mindegyik kárörvendő mosollyal nézett volna reá. Érezte, hogy hol elsápad, hol pedig elpirúl. Egyszerre azután megjelent Szabó tanár úr is. Duci elcsukló hangon rebegte:

— Tanár úr, kérem...

— Ja, te vagy az? — fordult feléje a tanár ur, — no gyere be! — és belépett a tanári szobába. Ducinak eszébe jutottak a Dante Poklának bejárata fölé irt szavak: „Ti, kik itt be mentek, hagyjátok fel minden reménnyel!” — és belépett a tanár úr után. Az egész tanári kar őt látszott várni, ott állottak az ajtónál, félkörben. Szabó tanár úr pedig elővette ez ő versét és azt kérdezte:

— Te irtad ezt a verset?

— Igenis, tanár úr, kérem — felelte Duci.

— Hát tudod, ez a vers nem is olyan csapnivaló — kezdte Szabó tanár úr sokkal szelidebb hangon, — de mivel a költőket meg szokták koszorúzni és nekem most nincs itt kéznél semminemű babérkoszorúm, hát csak egy sós-kiflivel tudlak megkoszorúzni.

Azzal odahozott egy sós-kiflit és megkoszorúzta Ducit, persze a tanári kar hahotája közben.

(Kremnica—Körmöcbánya)

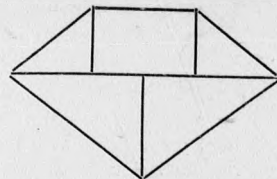
Oppé Sándor
VIII. oszt. tan.

Egy kis matematika.

(Órán. Persze nem matematika órán)

Tízperc. Sanyi odahívja magához Ottit:

— Otti, rajzold meg ezek közül valamelyiket egy vonallal:

Csengetnek.

Következő tízpercben jön Otti:

— Te Sanyi! Egész órán törtem a fejem ezeken az ábrákon, de nem tudtam őket egy vonallal megrajzolni.

Sanyi nevet:

— Hja Ottikám! Nem is lehet ezeket egy vonallal megrajzolni. Csak azon nevetek, hogy te egy órahosszal törted a fejedet, hogy meg lehet-e rajzolni, vagy nem? Pedig ezt sokkal egyszerűbben megtudhatod. Az a szabály, hogy olyan ábrát, ahol kettőnél több olyan pont van, ahol páratlan számú vonal fut össze, nem lehet egy vonallal megrajzolni.

Otti dohog:

— Miért nem mondtad meg ezt mindjárt az elején!

Ismerteti: Ghymes L. László.

Fiúk a Hanyban.

Elbeszélés az ifjuság számára. A Mi Lapunk eredeti diákregénye. Irta: Mátrai Guidó.

IV. A főcsatornában.

— Hanság! — A kalauz még el sem kiáltotta a kis állomás nevét, Elemér és Kari már a földön voltak. Csomagjuk alig volt, mindössze néhány ruhadarab. Minden szükséges dolgot a Berregőben helyeztek el, mely a vonat végén egy lapos teherkocsin velük együtt tette meg az utat a Pozsony-ujvárosi állomásra. Kari hosszú rézesövet szorongatva ugrott le. Nagyon vigyáz reá. A „lápi kúthoz“ való cséve ez; hogy ne kelljen a törékeny nádszálakkal vesződni, azért szerezte ezt be.

Géza és Imre örömmel borultak barátaik nyakába.

— Aztán rendben van minden? — kérdezte Elemér diadalmasan.

— Minden! — felelte a két fiú. — Itt a kocsis, arra feltesszük Berregőt és aztán indulhatunk a hanyesatornára.

A kis állomáson barátságosan intézték el a motorcsónak „kirakását.“ A kocsis odajárt a vagon mellé s a vasutasok vigyázva a szállmával és szénával telt kocsiba eresztették. A vonat fűtőjét s már ment is tovább a csatorna felett húzott nagy híd felé.

Imre ezalatt az „állomás főnök“ ural rendbehozta a hivatalos ügyeket, majd ő is a kocsishoz jött.

— Isten nevében, induljunk! — szolt erre Géza.

A fiúk persze nem férték fel a kocsira, tehát gyalog mentek mellette. Egy kis félóra alatt a csatorna egészen új töltése mellé értek.

— Éljen a hanyesatorna! — dobta fel a kalapját Elemér, ki alig birt jókedvével.

— Éljenek a Berregő bátor gazdái! — kiáltotta vissza Imre és Géza lelkesen.

— De meg vagyunk tisztelve, haj! — fakadt ki Kari, óvatosan a földre helyezvén a rézesövet.

A csatorna készítésénél alkalmazott munkások, — barábareknek hívta őket Imre, — segítették Berregőt a kocsiról levenni s két fenyőfa hengeren a csatorna vizére eresztetni. Géza pálinkával kínálta meg őket vizonzásul.

— Ezeknek ez minden boldogságuk, — jegyezte meg Elemérnek mosolyogva, — ez egyedüli élvezetük ebben a kietlen életben és nehéz munkában.

— Most legelőbb is levelet írunk haza, hogy szerencsésen megérkeztünk, — mondotta Elemér.

— Megérkeztünk? — kérdezte Kari csodálkozva. — Hát hol a falu? Hol van Rétalap? Hol Gézáék háza?

A három nagyobb fiú sokatmondóan pillantott össze, de nem szóltak, mintha nem is hallották volna Kari kérdéseit. Elemér a csónak egyik padján hamarosan megirt egy levelet.

— Ird alá te is, — nyújtja oda öccsének,

— Megérkeztünk Rétalapra? — olvassa homlokát ráncokba vonva. Én nem látom itt a falut. Hol van?

— Csak ird alá, aztán megtudsz mindent. Ez a kocsis majd bevviszi a faluba a postára, azért kell vele sietni.

Mig a levéllel voltak elfoglalva, egy gátör jött hozzájuk s miután a barábarekkel együtt kellőleg megcsodálta a soha nem látott szép csónakot, csak előállott ám a kérdéssel:

— Mit akarnak az ifurak evvel a csónakkal a mi csatornánkon?

— Csónakázni, Lajos bácsi, — felelte Géza.

— De van-e ehhez engedélyük a Társulattól?

— Nincs, de a csatornán ugvis keveset leszünk, mert a Hanyba megyünk.

— Hm! Hát a hercegi és főhercegi uradalmak megengedték-e, hogy ott kószáljanak?

— Nem teszünk nekik semmi kárt talán csak nem háborgatnak bennünket?

A gátör dűnyögött magában. Látszott, hogy nem akarna kellemetlenkedni a fiúknak, de a kötelességét sem akarja elhanyagolni.

— Nézzék ifurak, fogadják meg a jó tanácsomat,

hogy a kellemetlenségektől megkímélik magukat. Menjenek fel a csatornán most egyenest Pomogyba, evvel a gyors izével hamar odaérnek. Ott keressék meg a Rába-szabályozó társulat főmérnökét, Vass tekintetes urat és kérjenek tőle engedélyt. Egy kiváló jó ember az, ki szereti a Hanyt és a Hany miatt magukat is meg fogja kedvelni. Az majd a hercegi és főhercegi uraknál is elintézi a maguk ügyét, hogy a hanyörökkel meg ne gyűljék a bajuk.

— Gondolja, hogy erre szükség lesz?

— Egészen bizonyosan! Akármilyen vadnak és elhagyatottnak látszik is ez a nagy Hany, mégis van ám ennek gazdája, Sopronmegyében az Észterházy herceg, Mosonban pedig Albrecht főherceg, ezeknek urai őrizetlik a területet a hanyörökkel... Ez azért is kell, mert ilyen izé csónak még erre nem járt, a hanyi emberek nem is ismerik, el se tudják gondolni, hogy ez a berregő fene mi lehet. Ebből pedig sokféle nagy bajok jöhetnek magukra...

— Valami veszedelmes szörnyetegnek is nézhetik, — jegyezte meg csöndesen az egyik közelálló baráber.

— De millen könnyen, különösen éccaka! — segítettek társai is bizonyítani és fejükkel a csónak elején levő két acetilén lámpa felé integettek.

— Ollan ez sötétben, ha meg van gyújtva, mint két nagy szem...

A fiúk erre nem gondoltak eddig. A levelet elküldték a rétalapi kocsistól; majd rövid ideig tanácskoztak.

— Hát nem Rétalapra megyünk? — kezdte Kari újra az aggodalmas kérdésekkel.

Hát halod, hogy előbb Vass főmérnök urat kell felkeresnünk. — intette le Elemér.

Kari elhallgatott, de arcán látszott, hogy nincs tisztában a helyzettel.

— Hát menjünk végig a csatornán Pomogyba, — adta ki Elemér a rendelkezést, mire Imre, ki a motorcsónak vezetésével lett megbízva, benzint öntött a tartányba s megtette a többi előkészületet is az induláshoz.

A fiúk elhelyezkedtek. Géza és Kari, mint utasok, a középső ülésen, Elemér — mint kapitány — a csónak orrában levő magányos ülésen, Imre pedig a motorvezető kerék és műszerek előtt.

— Előre! — vezényelt Elemér. — Isten velünk emberek! — köszönt el a partonállóktól.

Erre berregni kezdett a motor, forogni a hajtócsavar és megindultak. Mentek nyugatnak Pomogy és a Fertő felé a főkánális közepén.

— Emmán valami! Hogy mit ki nem tanának? — hallották a fiúk a csónakban gyönyörködő munkások megjegyzését.

A kanális fenékszélessége 15 m., de most 120 m. széles is volt a víz tükre, mert az ártérter is elöntötte. Két oldalt a töltések alig félméternyire álltak ki, de ez is elég volt, hogy a fiúk elől elfogja a kilátást. Nyílegyenest haladt a csatorna, nem kellett a kormányra ügyelni. A víz nyugodtan állt benne, hisz alul még nincs a meder kiásva. Félérővel haladtak, de ugvis elég gyorsan és hamar a Hanyba értek. Az ártérben és a töltések külső oldalán mind sűrűbb lett a növényzet, de a csatornaásáskor a talajjal kifejtett küzdelmek nyomai rendetlenséget és nagy összevisszaságot hagytak vissza az ártér növényei közt.

— Itt az ideje, — szoltalt meg végre Elemér, hogy Karinak megmondjuk az igazat.

— Miféle igazat? — kérdezte az.

— Azt, hogy mi nem megyünk Rétalapra, hanem ezt a 8—10 napot itt töltjük a Hanyban és a Fertőn.

— De hiszen apának...

— Jó, jó — intette le bátyja, — azt azért kellett mondanunk és a dolgot így rendeznünk, hogy elengedjenek bennünket.

— Hát Géza apja most hiába vár ránk?

— Nem vár, — mosolygott Géza. — Elem

tok nevében neki, hogy ne várjon benneteket.

Karit ez a nem várt fordulat nagyon kinosan érintette. Sokáig zavarban feszengett helyén, végre kifakadt.

— De hiszen ez hamiság! Rászédtetek szüleinket. Most azt sem tudják, hol vagyunk!

— Így lehetett csak igazi szabadságot szerezni magunknak, — nyugtatta meg Elemér.

— Bármilyen történi odahaza, nem is értesíthetnek bennünket, — kesergett Kari. Meglátsátok, nem lesz ennek jó vége. Isten is megver bennünket ekkora álnokságért...

— Ha félsz és vissza akarsz menni, nem tartóztatunk, — pattant fel Elemér, megúván már öccse kifogyni nem akaró szemrehányásait. — Kikötni jobbra a töltésnél!

Berregő hamar partot ért és Elemér kiugrott.
— Vissza mész? Vagy maradsz? Határozz, mit akarsz?
— szolt szigoruan öccsére.

Jól számított. Karinak eszében sem volt, hogy visszamenjen. Csak ártatlanságát akarta elismertetni.

— Minden felelősséget rátok háritok, — mondotta s nem mozdult helyéről.

— Szóval maradsz?

— Maradok!

— No jó. A felelősséget elviselek, de többé ne halljak semmiféle szemrehányást tőled. Most a főmérnök urnál jelentkezni fogunk, az bejelent bennünket az uradalmaknál, ha tehát valaki keres bennünket, ezen az úton majd csak megtalál. Csak nem gondold, hogy pont ebben a kis időben történnek odahaza valami nagy dolgok?

— Bizzunk a Gondviselésben, — szolt bele Géza a két testvér vitájába. Kari lassanként megnyugodott.

— Ha már kikötöttünk, nézzünk egy kissé széjjel a töltésről, — indítványozta Imre.

Meglepő táj vette őket körül. A Hany belsejében voltak, ahol nádon, gyékényen, zombékban, vizen és egy-egy mocsári fán kívül semmit sem láttak. A másik oldalon — Kapuvár irányában — erdők sötétlettek s a Hany dombosabb részein régi és új szénaboglyák látszottak. Seholy egy lélek nem mutatkozott s a néma hangtalanságot is csak egy-egy vizimadár hangja zavarta meg.

A négy fiú sokáig nézegetett és gyönyörködött. Miután elindultak, a parancsnoktól Kari elérte a katonai térképet, hogy tájékozódjék, de hiábavaló volt a fáradozása. Semmi szilárd pontot nem tudott találni rajta.

— Azt gondoltam, hogy csatornákon át eresztik a vizet ebbe a főkanálisba s ime, eddig még egyet sem találunk — kezdte később Elemér a társalgást.

— Nincs rá szükség, — világosította fel Imre. Ez a két töltés nagyrészt tőzegeből áll, az pedig átterszti a vizet, mint a szivacs. Ha a csatornában áll magasabban, akkor kifelé, ha odakünn, akkor befelé folyik át rajta a víz.

— Itt megtörik a kanális, — mutatott Elemér előre.

— Igen, — felelte Géza, — ezentul már nem lesz olyan egyenes, hanem kissé déli irányban halad, hogy a megyehatárt kövesse a Fertő felé.

Balról nemsokára egy nagy és hűvös erdőhöz értek. Ez a kapuvári „öreg eger.“ Itt megszorult a levegő s a csónakot czernyi „bagócs“ nevű fereg rajzotta körül. A fiúknak ugyancsak kellett védekezniök a bögölyszerű állatok csipései ellen. Még vékony nyári ruhájukon is átszúrtak.

Az erdő tulsó szélénél egy „metecs“ torkollott a csatornába, egy árokyszerű kisebb csatorna. A víz abban is állott. Még odább az Ikva torkolata előtt haladtak el, melynek magas töltései kiállottak a vizből.

— Most már kifelé haladunk a Hanságban, — jegyezte meg Elemér. A talaj csakugyan mindinkább emelkedett és a csatorna részére ásozott meder mind mélyebben haladt a partok közt.

— Ott a pomogyi hid! — intett Géza előbbre. Ezen halad át az az út, amelyen egy Eszterházy herceg építtetett jobbágyaival az ingoványon keresztül, hogy Mária Terézia királynő meglátogathassa őt Eszterházán. Rettenetes küzdelmekbe került egyes helyek iszapméliségeit rózsával és földdel betömni.

A csónak zaja néhány gyereket csalt a jobboldali töltésre.

— Ni, mi gyün ott á! — kiáltotta az egyik a Ber-

regőt mutogatva társainak.

Ijedten szétrebbent a kis ámulók társasága, midőn Imre odairányította a csónakot és partot érték. A fiúk kiszálltak és körülnéztek. Egy gerincen fekszik Pomogy község s ott voltak ök is, egészen közel a faluhoz, amelynek irányában futottak a megrémült gyerekek.

— Fiuk, — mondotta Elemér — dél elmult, első dolgunk, hogy együnk.

— Hát nem keressük meg a főmérnök urat? — kérdezte Kari.

— Majd aztán. Most együnk, utána fűrődjünk meg és egy kicsit pihenjünk a fák árnyékában, mert nagyon égetően süt a nap.

A fiuk összenéztek. — Ebédelni, de hogyan és mit? Elemér intézkedett.

— A könnyen romló eledelket fogyasztjuk el első sorban. Kari, vedd elő a sültet, a vajaskenyeret és gyümölcsöt, amit vasuti elfogyasztásra csomagoltak be számunkra.

Letelepedve egy fa árnyékába, mind a négyen jóllaktak, de el is fogyasztották a kis csomagot.

— Hol vesztünk ivóvizet? — kérdezte Kari?

— Talán bemegyünk a faluba vizért? — fordult Elemér Gézához. — Magam is nagyon szomjas vagyok és a kulacsból már kifogyott utközben.

— Hát a lápi kút mire való?

— Igaz a részösvén! — kiáltott fel Kari hirtelen s már szaladt is Berregőhöz érte.

— De iszunk mindjárt, haj! — jelentette ki visszatérve. Azzal a laposabb helyen leszúrta a csövet a földbe, csak egy arasznyit hagyott künn belőle. Így hallotta Gézától. A felső végét aztán nagy erőlködéssel színi kezdte.

Géza és Imre mosolyogva nézték, de hagyták. Teljék benne kedve.

— Nem jön ezen semmi, — jelentette végre Kari, már egészen elvörösödve a nagy erőlködéstől.

Elemér csalódottan nézett Gézára.

— Így nem is jöhet, — jegyezte az meg mosolyogva, hiszen az alja tele lehet sárral.

— Hát?

Géza kihúzta a csövet a földből, egy kevés zöld fűvet tépett és azt a cső „megfaragott“ vége fölé illesztette s lenyomta a földbe, majd 10—15 cm-t kihúzta.

— Ez a fű azért kell a végéhez, hogy a föld bele ne mehessen. Vissza pedig azért kell húzni, hogy ott lent szabad hely maradjon s abból a víz könnyebben legyen felsziható. — Lehajlott, szívi kezdte a csövet, de az először jött vizet oldalt kiköpködté, mert sáros volt. Aztán ivott néhány kortyot.

— Tessék inni! — mondotta aztán, mosolyogva nézve Karira, — a leszürés módját ugyan nem tudad, de a helyet jól választottad meg, mert jóízú és hideg víz jön a csövön. Pedig a lápi kút sem ad ám mindenütt íható vizet.

Kari ezen megnyugodott. A fiúk pedig egymásután térdeltek neki s ittak a csövön át.

— Kár, hogy a kulacsot nem lehet megtölteni belőle, — jegyezte meg Elemér.

Ezalatt a faluból mind többen és többen jöttek a hidhoz. Nézték Berregőt és a fiukat, de ezek nem zavartatták magukat. Egy kissé távolabb nyugodtan nekivetköztek és megfűrődtek.

— Te, ellepik a Berregőt, — ijedt fel egyszerre Imre lubickolás közben.

Elemér arranézett s látta, hogy a folyton szaporodó tömeg leér már a motorcsónakig és hogy mindinkább nő a különös zaj.

Ekkor egy idősebb ember lépett hozzájuk:

— Ifiurak, siessenek öltözködni és menjenek innen gyorsan evel a masinával, mert ez a nép még nem látott ilyet s hátha baj lesz belőle. Már igen neszeznek miatta.

A fiukat nagyon meglepte ez a figyelmeztetés. Hát ez a zanjongás oka?

— Mi a főmérnök urat jöttünk keresni, — mondotta neki Elemér. Ide utasítottak Pomogyra. Szeretnénk őt megtalálni.

— Ó nem a faluban lakik, hanem arra lent a Fertő felé. Ott van egy emelkedésen a lakása a kanális mellett. Ott is egy hid megy át rajta. Csak tessék arra menni és

figyelni a jobb oldalt, majd rátalálnak.

A fiúk egy-kettőre felöltöztek. Elemér megköszönte a figyelmeztetést és útbaigazítást, leültek a csónakba s csakhamar elhagyták a zajgó sokaságot.

— Azért ér bennünket annyi kár az árviztől, mert nem engedik az urak a vizeket lefolyni, hogy ilyen játékokkal csavaroghassanak rajtuk, — hallották maguk megett.

A fiúk nem tudták, hogy haragudjanak-e ezekre a rosszindulatú megjegyzésekre, vagy pedig szánakozzanak a tudatlan embereknek.

— Ugy-e, mit nem lehet rosszra magyarázni, — jegyezte meg Géza komolyan.

Kari hirtelen elkacagta magát: — De érdekes, haj! Ki gondolta volna, hogy még menekülnünk is kell Berregő miatt!

Egy kis ideig szótlannul haladtak. A csatorna ágya mind mélyebben vágódott bele a földre; látszott, hogy dombháttal kellett a mérnököknek átvágniok, hogy a Fertő vize a csatornán át a Duna-medencéje felé utat találjon.

— Oda nézzetek! — kiáltott fel egyszerre Elemér, karját messze előre kinyújtva. — A fiúk meglepődve néztek arra.

— Állj! — vezényelt Elemér, — hadd élvezzük ezt a felejthetetlen kilátást.

A dombháton már átjutottak, a csatorna partjai gyorsan ellapultak s a fiúk előtt messze elnyulva és gyönyörű tükröt alkotva csillogott a nagy tó: a Fertő.

Imre elállította a motort és a négy fiú hallgatagon szemlélte a kedves képet, a végtelen nagy tükörnek látszó vizet, melybe messze-messze belenyult a csatorna, jobbról és balról a két föltéssel; itt ott zöld szigetek sötétlettek benne; a látóhatár tulsó szélén pedig a soproni hegyek kékklettek, keretbe foglalván a vizalkotta fényes tükröt.

V. A Fertő tava.

Magyarországnak a Balaton után kiterjedésre második tava a Fertő; ott fekszik a Hanság közeli szomszédságában, csak a pomogyi dombháttal választja el tőle némileg. Két megyében terül el, Sopronnak jut belőle 178 négyszögkilométer, Mosonmegyének 157 négyszögkilométer. Ez az óriási vízi terület azonban, amely érdekes és regyes, épp oly titokzatos és szeszélyes. Vízének sem kiterjedése, sem mélysége nem állandó. Kihasználatlanul foglalja el a nagy területet; sem hajózásra, sem ipari célokra nem értékesíthető.

A fiúk a térképet összehasonlították a valósággal. — Mintha közelebb volna Pomogyhoz a tó szélé a valóságban, mint a térkép szerint, — jegyezte meg Elemér. Ugyis volt. A nagy áradások miatt különös nagyra dagadt a Fertő s vize jócskán előre nyomult keletre.

— Menjünk! — mondotta végre Elemér.

A főmérnök barakkszerű tanyáját rövidesen elérték, pár lépésműre fektődött a tó partjától.

— A főmérnök ur Eszterházára ment, onnét pedig Kapuvárra megy át, — mondták a ház közelében foglalkozó emberek.

— Mikor jön vissza?

— Nem jelezte, Talán hólnaputánra.

A fiúk csalódottan néztek össze.

— De eltaláltuk, mikor nem kellett volna jönnünk, haj! — kiáltott fel Kari, mialatt a többiek azon tanakodtak, hogy most mihez fogjanak.

— Ha már itt vagyunk, menjünk le a Fertőre, — indítványozta Géza, aki csak úgy égett a vágytól, hogy Berregővel a nagy vízbe szánthassa magát.

— Hát legyen úgy — egyeztek bele valamennyien, noha az nagy eltérést jelentett az eredeti tervektől.

Elindultak. A munkások itt is ámulva nézték Berregőt és nagyon vegyes megjegyzéseket tettek reá, ami a fiúknak vidám perceket szerzett. A csatorna beleért a tóba s hogy kimehessenek a szabad vízre, a csatorna végéig kellett keresniök.

— Meddig megy a kanális a tóba befelé? — kérdezte egy munkástól Elemér.

— A közepéig! — vágta az vissza.

— Mert azon túl már kifelé megy belőle, ugye? — kapta fel a szót Géza, aki észrevette, hogy emberük tréfára vette a dolgot.

Evel a felvilágosítással tehát semmire sem mehettek, pontosabban pedig nem szerezhettek, mert nem volt kitől.

— Majd csak kiérünk belőle, — jegyezte meg Imre.

— Addig olvasunk valamit erről a különös tőről, — mondotta Elemér. És elővett egy vén könyvet, melyet egy antiquáriusnál látott meg odahaza. „A Fertő Tavának geograph. at, históriai és természeti leírása, 1797-ben Kis József O'vos Doktor által.”

— Figyeljétek csak meg, milyen érdekes ennek a könyvnek régies magyarsága! A Hanságról is szó van benne. És Elemér olvasni kezdte:

„Felséges tekintete a Fertő tavának. Nem hiszem, hogy mindket, aki még valóságos tengert nem látott, bámulásra, sőt belső gyönyörködésre ne gerjessen. Midőn ama kies dombról, mely a Kis-Czenktől felnyuló sorfa végén való erdőskéből a Tóig leereszkedik, egész maga térségével legelőször szemembe öllött vala, már ennél gyönyörködtetőbb tekintetet nem képzelhettem. Épen alkonyodás vala, amidőn dicszesítette ezt a kilátást a Soprony Városát eltakaró dombokon keresztül tsupa lángszinbe pompásan lenyugvó Nap.”

— Te Elemér, — szakította félbe Kari az olvasást. — Hány lapos az a könyv?

— Majdnem száz.

— És mind fel akarod nekünk olvasni?

— Talán bizony már is megúntad?

— Még nem, de gondold meg, hogy ennyi oldal elolvasására aligha van nekünk itt elég időnk.

Elemér megfenyegette újjával öcsét. A másik két fiú jót nevetett Kari diplomatikus feleletén.

— No jó, — engedett Elemér. Csak egyes részleteket olvasok fel és most csak olyast, ami a Fertőre vonatkozik. A hanságiakat teljesen mellőzöm.

Hol kisebb, hol nagyobb a Fertőnek kiterjedése, amit nem kis károkkal kénytelenek tapasztalni a környékbeli lakosok, mikor szántóföldjeiket, rétjeiket elborítja, oly helyt házaiknak falait mossa. Mélységéről a Halászok bizonyítják közönségesen, hogy az egész tóban sehol két ölnél nagyobb mélységet nem lehet találni. Egy nagy kiterjedésű sík földnek, melynek semmi egyenetlensége, dombjai, gödrei nintsenek, kell képzelnai a Fertőnek fenekét. Sem a Hanság, sem a Fertő nem volt mindég illy nagy kiterjedésű, mint most. Ezt mutatják azok a sok panaszok, melyekkel az adózó nép, mivel földjeiknek igen nagy részét elnyelte vala a mindég jobban kiterjedő víz, nógatta az előljárókat sorsoknak könnyebbitésére s mód tételnek valamely csatorna húzására, mely visszadná régi kifolyását a Fertőnek.

— No, most már meglesz a „tsatorna“, — jegyezte meg Géza.

— Jó száz évig kellett a szegény adófizetőknek rá várniok, — mondtotta Imre.

Elemér tovább olvasott:

Különös dolog, a mit a Fertőnek hajdani állapotjáról jegyeznek fel némely írók. Ezek szerint a Fraknó várában megtartott régi irásokban ez olvastatik deák nyelven: „Azon helyeken, a hol most a Fertő tava vagyon, 1230-ik esztendőben e következő helységek öntődtek, és nyelettettek el a víztől: Feketető, Jákóbfalva, Fertő, Sárosvölgye, Kendervölgye. Némelyek ugyanazon irásokban 14 helységet találnak, melyeknek a Fertő vize foglalta volna el helyét,

Találtak valóban a Fertőben két harangot, melyeknek egyikét a mai nap is a Széplaki templomnak tornyában lehet látni; a másikra a Sopronyi volt barátok tornyából nem régen Csorna tájékára valamely helységbe vitették. Amazt magam is megnéztem, de semmi felírást vagy tzfirasgot nem láthatni rajta.

— De érdekes, haj! — kezdett Kari lelkesedni a regényes történeten. Ami utána következett, az még jobban tetszett neki.

A köznépek bal-vélekedése szerint előkerülő (periodicus) nagy forrásokkal, mély örvényekkel már a Dunával, már a tengerrel egyesülne a Tó vize, miként ezt bizonyítaná a következő mese: Egyszer egy pintér legény hajón utazván a Dunán, a Duna vizébe ejtette fa-sulykát. Sok esztendővel későbbben a Fertő tájékára jutott és imé, nagy bámulva gazdája kezében esméri meg régen elveszett sulykát. Gazda Uram így szól, ez a sulyok az én sajátom, itt s itt vesztettem el és meg is bizonyítom: Benn a közepében 6 aranyoknak kell lenni. Felnyitja és valószínűságon úgy volt. Mondá a gazda tsudálkozva „a Fertőből fogta ki a feleségem.”

— De ezt már nem hiszem el, — kötekedett Kari.

— Mindenesetre furcsa egy kissé, — jegyezte meg Géza komolyan. Bár abban semmi lehetetlenség nincs, hogy a Duna vize a vízhatlan földalatti rétegek közvetítésével mint talajviz idáig eljuthasson. Az artézi kutak vize igen gyakran jön még messzebről!

Érre aztán vitába kezdtek a fiúk, minek az vetett véget, hogy Elemér tovább olvasott. A fiúk azonban nem sokáig figyeltek oda. A csatorna két töltése mind alacsonyabbá vált és a két oldalról is ostromló víz ellen sok helyt deszkafalak közé szorítva tudott csak a szétmosásnak ellenállni. Valóban a Fertő közepe felé jártak már.

— Ni, ott szétmosta már a víz a töltést! — mutatott Kari nagy örvendezéssel balra, ahol a tó és a csatorna vize összetalálkozott az elázott töltés fölött.

— Balra menjünk ki a csatornából, — intézkedett Elemér.

— Elég mély a víz Berregőnek? — kérdezte Imre óvatosan.

Kitűnt, hogy a nagy megterhelés miatt most mélyen járó csónaknak a töltés romjai felett nincs megfelelő vize s így tovább kellett menniök.

— Uglátszik, nem sokáig tartja magát itt a tómederben a csatorna. A víz szétválasztja partjait és betemeti medrét, — állapította meg Géza.

Rövidesen elérték aztán a csatorna bejáratát. Itt kemény homokkőrétögekből állottak töltései. Éppen azért is kellett tovább építésével felhagyni, mert a kemény talajjal nem bírt megküzdeni a kotrógép. A csónak itt megállt. A fiúk kifeküdtek a töltésre, megozsonnáztak és utána fűrdőni kezdtek. Itt a tó jó 3—4 méter lehetett, de a jól úszó fiúk nem ijedtek meg tőle.

— De pompás ez a víz, haj! — lelkesedett Kari.

— És itt bagócok sem háborgatnak bennünket! — állapította meg Géza örömmel.

Őt óra már régen elmúlt s a tó vizével játékot kezdő szellő az est közeledésére terelte ifjaink figyelmét. Hol lesz az első éjszaka, amelyet házon kívül töltenek? Ez a gondolat kezdte nyugtalanítani őket, midőn az őket környező dűbhenetes nagyságu víztömegben messze siklott a tekintet.

— Talán visszamenjünk a főmérnök ur lakásáig? — kérdezte Elemér. — Ott bizonyosan kapunk szállást.

— De kár volna, haj! — ellenkezett Kari. Itt kell éjjeloznünk a tó közepén. Az lesz aztán a valami!

Erről azonban a kis szelest hamar sikerült lebeszélni. Legjobban hatott rá a tüzelőanyag hiánya. Éjszakát a szabadban tűz nélkül tölteni hogy is lehetne?

— Egy sziget volna jó éjjeli tanyának, de nincs a közelben, — mondotta Géza.

— Valóban az lenne a legjobb. Ott a rablóktól sem kellene annyira félnünk, mint itt, — töprenkedett Elemér.

A sok tanácskozásnak az lett a vége, hogy Elemér előszedte a messzelátót, felállott Imre és Géza vállára és vizsgálni kezdte a tó kegyetlenül lapos víztükreinek látóhatárát. Így fedezte fel, hogy délre, ahogy ő gondolta 5—6 kilométernyire, sok sziget áll ki a mederből.

— Odaegyünk valamelyikre, — határozta el magát. Ebben mindnyájan megnyugodtak és Berregő már indult is arrafelé velük.

A csatorna partjai csakhamar eltűntek szemek elől. Most látták, mily csöpp a csónak ezen a nagy vizen, ahol semmit sem láttak mást, csak a tülről ideintő hegyeket. Bizony elszorult a négy fiú szíve. Mi lenne, ha Berregő itt léket kapna, vagy a motor elromlana? A hullámok enyhe játékát nézegették, majd Elemér ismét elővette Kis József Orvos Doktor könyvét s az érdekesebb részletekből olvasott fel társainak.

Bizonny mehettek jó tíz kilométert is, mire a kisze-melt szigethez jutottak. Akkor látták csak, hogy a tó déli partjának közelségébe jutottak, mert a parti nádasokat és a községek templomait látták erre is, amarra is.

— Ni, ott jó kikötőhelyet látok! — kiáltott fel Géza, midőn a náddal körített szigethez közel jutottak.

— Menjünk oda kikötni! — intézkedett Elemér.

A nádkoszoru 10—15 méter szélességben övezte a szigetet s a fiúk által elfoglalt kikötőt a halászköcsönakai csinálták, bár most nem volt csónak benne. A fiúk kiugráltak a buja fűvel borított szárazra s a halászköcs karóihoz erősítették Berregőt.

— Adjon Isten jónapot, kis urak! — szólott most valaki rájuk egészen közelből.

Odatekintettek s egy öreg, gyűrődött arcú bácsit láttak előbujni a nád közül. Kalap, csizma, szennyesnek látszó gatyá, s mellény volt rajta. A fiúk szívélyesen viszonozták a köszöntést.

(Folyt. köv.)

A hegyháton őz szaladt...

— Chalupka János. —

A hegyháton őz szaladt.

Jól céloztam: ott maradt.

Most látom, ott ugrándoz,

Őzike fut anyjához.

Futkos, keres nyöszörögve

Szegény, szegény kis őzike.

Az anyádnak vége, kár!

Nem szoptathat téged már.

Éhség üzi, elesigázva

Szaladgál a szegény árva.

Az erdőnek hűs ölén

Uj anyát lelj, őzikém!

Ami történt, rosszul történt.

Belém nyilal hegyes törként:

Nekem is van gyermekeim.

Uram, fölnevelhetem?!

Szlovákból fordította:

Pogányné Juhász Ilona.

Járt utat a járatlanért.

Lépj ki testemből és indulj útra, messzi útra én jó szívem!

És ha elérkezel a válaszutra: a járt utat a járatlanért hagyd el!

Mert a járt utakon sokan tolongnak a Vásárra és sok ott az örömpattogás és rózsaringás.

De a járatlan utakon, a benőtt kis ösvényeken a Várók várnak, némán fősorakozva és mint sóhajtó árnyak merengve. És a Hallgatás a Magánnyal tikkad ott egyetlen fényéhes, halk üveghangú melódiában.

Légy készen akkor én boldog szívem és csókold meg öröm és fénycsókokkal az éheseket.

Mert csókod van és te csak add, amid van!

Lépj ki testemből és indulj útra, messzi útra én jó szívem!

Szalatnai Rezső.

A jó vezető

Egészség a test és lélek szabályos működése. Nem csak az nem egészséges, akinek láza van és fáj valamije. Az sem egészséges ember, akiben csak egy porcika is megtagadja a természetől rábizott munkát: akinek a haja hull, a fogai szúvasodnak, a szeme karikás, sovány a teste és sápadt, mint a halál. A test szabálytalanságai a lelket is megrontják. A beteg ember nyápic, minden kis szélről köhögős szobavirág, nem tud higadtan gondolkodni, hanem ábrándos álomvilágban jár, mely lehetetlenségében vadul ellenkezik mindennel, ami tapasztalható. A jó vezető nagy munkát vállal magára: a kis fiukat, akikben erős nekigyürkőzéssel bontakozik sokatigérő formákba az élet, meg kell őriznie a város elkorcsosító hatásaitól. Bátyai gonddal figyelnie, ápolnia, irányítania kell a gyermekélet harmónikus fejlődését a tökéletes férfi ideál felé. Mint a tavaszi bimbó: kemény legyen a cserkészfiu. A keménysége őrizze meg értékeit, mint a bimbó feszes fala az életbevágó gyöngye rózsacsirát. Nem jó őrsvető az, aki nem sürget sportot, vándorlást, friss levegőt, izmosító játékot és tüdőtágító éneket. De még a vasárnapi kirándulás sem hozza helyre, amit egy hét rontani tud. Magában a városban kell fölvenni a harcot az egészségért. Üldözni kell a társadalmi rossz szokásokat. Nagy átká a városnak a helytelen alvás. Elpuhit és tönkretesz. Az őrsvető értesse meg a fiukkal az egészséges alvás szabályait. Helyezze ezeket teljesen bele a fiuk gondolkozásába, hadd eszméljenek rá, mennyire mélyreható fon-

tosságú a tanács. Telt gyomorral aludni menni oktalan, a test pihenni akar, nem szabad az emésztés munkájával megterhelni. Különösen tilos olyasmit enni, inni lefekvés előtt, ami fölizgatná az idegeket. Az okos fiu, mielőtt aludni tér, elvégzi a szükségét, gondosan megtisztítja a fogát és hideg vízzel megmossa az alsó testét. A jó cserkész, amint fölébred, rögtön kiugrik az ágyból és nem lustálkodik. Akaratrontó. Az ágyban olvasni rendetlenség és rontja a szemét. Az a fiu, aki már táborban is volt, szégyelje magát, ha megint visszakiváncozik a puha vankosokkal teletömött ágyba. Az erdei fiúnak kemény a fekvőhelye. Az egészség első föltétele: a friss levegő. A jó cserkész nyitott ablak mellett alszik s ha még nem próbálta, lassan hozzászoktatja magát. Alvásnál nyújtózkodjunk ki egyenesre, a kezeket hagyjuk a takaró fölött és forduljunk a jobboldalunkra. Nehéz takarót ne tűrjünk magunkon. A hálóingén kívül semmi más öltözéket sem. Aki korán lefekszik és korán is kel, jól kihasználja az időt és nem lustul el. A fiúnak napi 9 óránál tovább sohasem szabad aludni. Nyáron kevesebb is megteszi. A jó vezető tudja, hogy ha egyik napról a másikra nem is lehet a fiukat rábírnai a helyes alvásra, folyvást sürgetni kell a dolgot és utána járni. Már az elméleti kioktatásnak is megvan a maga nagy haszna: a fiu előbb-utóbb belejut abba a korba, amikor serkedni kezd a bajusz és magától rájön, hogy komolyan össze kell szednie magát. No és akkor nagy segítség, ha tudja, hogyan kell küzdenie az egészségért: a tiszta férfiuságért.

Műhely.

A fafestészet. A fafestészet a szórakozást köti össze az izlés és ügyesség fejlesztésével. Segítségével szép és eredeti iparművészeti dolgokat készíthetünk, pl. különféle szekrényeket, naptáraljat, óratartót, könyvjelzőt, kulcsfogasokt, stb.

Erre a célra legalkalmasabb anyag a hársfadeszka. Asztalosnál veszünk ilyen 5–6 mm. vastagságban. A deszka legyen simára gyalulva és csiszolva. A csiszolást esetleg magunk is végezhetjük finom üvegciszoló papirossal (smirgli). Csiszolás után jól ledörzsöljük tiszta ruhadarabbal. Erre rárajzoljuk vagy rámásoljuk (kopirozzuk) tervünket. Munka közben tenyerünk alatt mindig papiroslap legyen, nehogy foltossá váljék festésünk. A befoglaló forma mentén lombfűrésszel kivágjuk munkánkat a deszkalapból. Széleit a festett részeknél gömbölyűre faragjuk, például fáknál: egyéb dolgoknál, pl. sátort, naptáraljat, stb. szögletes élűnek hagyjuk.

Festés előtt a rajzot gummi-arabicummal beecseteljük, hogy a festék a széleken össze ne folyjon. A gummi-arabicum száradása után rendes vízfestékkel (aquarell) vagy fa-pácfestékkel festjük ki. Minden szint előbb falapon ki kell

próbálni. Világosból megyünk át a sötétbe, vigyázva, hogy egy felület foltmentes maradjon. Száradás után a körvonalakat oldott tusba mártott tollal kissé körülhuzzuk. Keyés, de élénk színt használjunk. Pl. egy parasztlányka szoknyáját, toronyt cinober pirossal, pruszlikot kobalt kékkel, parasztfiu mellényét olajzölddel, fákát fазölddel, háztetőket égetett szienával szinezünk. Arcot, kezét egész halvány miniummal festünk. Fényezés céljából este kocsiviasszal (parkettet kennek be ezzel sikkálás után!) kenjük be vászondarab segítségével, más nap pedig használt ruhakefével kezeljük ségysére.

A festésnél ügyelni kell arra, hogy minden színnyalatnak meglegyen a befoglaló formája, mit festés után tussal kell körülhuzzni. Ne törekedjünk sohasem képszerű természetességre, hanem bizonyos stilizáltságra. Csekély skálájú, egyenletes nagy színfoltok adják meg munkánk ked-

vességét, diszitó (dekoratív) jellegét.

Csáder László II. éves keresk. akad. növendék.

Ezermester. 1) Üveget és fémet jól összeragaszthatunk gipszsel, ha előzőleg az összeragasztandó tárgyakat lúggal megtisztítjuk. Jobban tart, ha a gipszet nem vízben, hanem 10%-os gummiarabicum oldatban oldjuk fel.

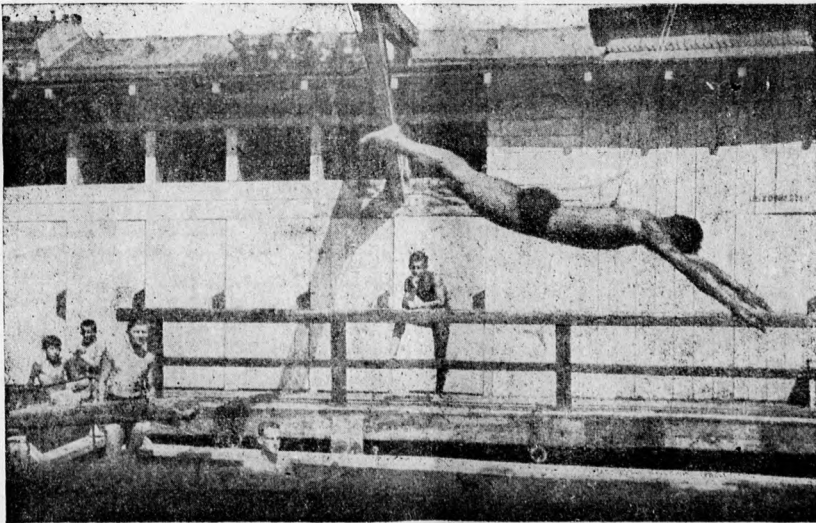
2) Sok baj szokott lenni az üvegdugóval, mikor beszorul. Ilyenkor cseppentsünk 2-3 csepp faolajat az üveg nyakára és melegítsük. Most már megpróbálhatjuk kihuzni az üvegből.

3) Abroszon vagy ruhán levő gyümölcstoltot eltüntethetünk, ha klórmésszel jól kimossuk vagy előzőleg megnedvesítve égő ként tartunk alája. Ezt csak szabadban lehet csinálni, mert a szobában kellemetlen szagot áraszt. Természetesen utána jól ki kell mosni a ruhát.

Németh Miklós VI. o. tan

S · P · O · R · T

Az erdei sport ingyenes és egészségesebb, mint sok városi, mert a mozgás, torna, ügyességfejlesztés nem elég: fontos a friss levegő is. Hogy az erdön mennyi alkalma van mindenkinek arra, hogy a testét edzze, ügyessé dreszirozza magát, tüdejét egészségesre tágítsa és izmát keményre feszítse, azt csak az erdő fia: a cserkészek tudják. Kirándulásaikon nem egyszer megállapodnak valami jókora fa alatt, aztán abba versenyeznek: ki éri el leghamarább a fa tetejét? Cserkésznyakkendőt szoktak a legfelső ágra kötni, azt kell megfogni. Az őrsvezető persze a peremutatón figyelni az egymás-

Ez aztán az ugrás!

után következő fánászók eredményeit. Egészséges, hasznos az erdei futás is: nincs itt sima pálya, bepillantható tágasság, árkon, bokron, patakon gázolnak át a „kítartó“ futásnak eredt csikókedvű fiúk. Ha valami tisztásra kerül a kóborló kis őr, ügyesen markolható kődarabot keresnek és vigan látnak hozzá a sulydobáshoz. Megjelölik a helyet: innen hajitunk, az eredmé-

nyeket földbeszurt fadarabkák mutatják. Sok-sok módja van az erdei sportolásnak, hamarosan kitalál ilyesmit az ember, csak jókedvű életesen kell járni az erdön.

Az őrsi versenyek egyik legérdekesebb fajtája az az akadályfutás, melyben maguk a fiúk szerepelnek akadály gyanánt. A futópályán 3 lépésnyire egymás mellett van a versenyző

őrsök helye kijelölve. A kiszabott vonalon akadályként helyezkednek el az őrstagjai, egyforma közöket hagyva maguk mögött. Az őrsvetény futója velük kell, hogy elbánjék: az első fiút, aki vigyázatlanságban gátolja futását, háromszor meg-

kell kerülnie, a második hátán fekszik, azt átugorja, a harmadik terpeszállásban várja, átbújik alatta, a negyediket hátán kell elvinnie az ötödikig, akin a bakugrás segít át, a hatodik megint csak úgy ereszti tovább, ha háromszor megcsinálja előtte a térdhajlítást. A célban az őrsvetők várják és fütytel jelzik a futójuk beérkezését.

VONAL ALÁ

Mig a hozzá nem értő fejét csóválva szemléli a latin felirást s azon tünődik, hány száz éve tették azt ide; a fölíratok tilkába beavatott szakértő nem egyszer rögtön meg tudja mondani, mikortól való a szöveg: az ügyes feliratcsinálók úgy végezték munkájukat, hogy belőle, a keletkezés éve azonnal kiolvasható. Azok a betűk, melyek a latinban számot is jelentenek, feltűnően nagyok és ríkitő színűek. Összegezve az évszámot adják. A pozsonyi Primáspalota fölírata:

CVRIA ARCHIEPISCOPALIS
PECVLLIO CARDINALIS IOSEPHI
DE BATHJAN EXCIATA

A nagyobb betűk római számértékeinek összege: 1781. Chronogrammnak hívják az ilyen ravasz modatot. Hát még ha versbe is van szedve! A tudomány ezt a verset, mely elárulja, hogy mikor költötték, chronostichon (idő-vers) névvel tüntette ki. Keressetek csak a környéken ilyen furcsa fölíratokat, csodálkozni fogtok, mennyit találtok!

KÖNYVSZEMLE.

A Kazinczy Társaság Könyvbarátai. Ifjusági sorozat. — A Kazinczy Társaság Könyvbarátai Ifjusági sorozatának két első könyve elhagyta a sajtót. Az egyik: *Faludi Iván: „Mi a színház?”* c. könyvecskéje. A szerző egy Bánk Bán előadás kapcsán végigvezeti az ifjúságot a színházon. Bemutatja a nézőteret, színpadot, az öltözőket, zsinórpadlást, sülyesztőket, sugófülkét, kelléktárat, a világító berendezést, szóval mindent, ami a szindarab megjelenítéséhez szükséges. E mellett nem feledkezik meg a szindarabról, mint költői műfajról sem, sőt bevilágít a színész lelkébe is és megmagyarázza az előadó művészet lélektanát. Mindez könnyen érthető, vonzó előadásban van megírva, az ifjuság nagy hasznát veheti a könyvnek, tartalma az iskola tanításának kiegészítésére is szolgál.

A másik „*Teleky Dezső: Erdélyi regék*” c. művét, Reithofer Jenő művészi illusztrációival kísért vonzó olvasmány, Erdély hegy-völgyes meseországáról.

A két könyvet hamarosan követni fogja: „Sziklay Ferenc: A fekete ember” c. regénye, mely a kettős királyválasztás korában játszik s nemes célzata a széthuzás átkos következmé-

nyeinek, az összefogás nagy erejének kidom-
borítása.

Magyar szülők! — akik ezren tudatok belépni a Könyvbarátok Társaságába, mert hisztek a szlovenszkói magyar irodalom életrevalóságában s élveztet, okulást vártok tőle, szerzzétek meg ezt az élvezetet és okulást a gyermekeiteknek is.

Magyar ifjuság! — a jó könyv a legjobb barát. Mindig hű marad hozzátok, elszórakoztat és szórakozva oktat a szépre, nemesre, kérjétek meg szüleiteket, léptessenek be titeket is a Könyvbarátok közé.

A Könyvbarátok Ifjusági sorozatának előfizetési ára egy évre 30 K., melyet negyedévenként 7 K. 50 fill-es részletben is lehet fizetni. Ezért hat darab pompás könyvet ad a vállalkozás szórakoztató és nevelő, oktató tartalommal.

Jelentkezni egy levelezőlapon lehet Dr. Sziklay Ferencnél (Košice, Éder-u. 9.), aki kívánságra gyűjtőivet is küld azoknak, akik másokat is meg akarnak nyerni a nemes ügynek.

HIREK

Keszler Edgar, Prága. A jövőben bőségesen gondoskodunk a lap illusztrálásáról. Erre a művészi munkára többek közt olyan nagyhírű rajzolókat nyertünk meg, mint Mühlbeck Károly és Györgyfy György. A szlovenszkói művészeket is bele fogjuk kapcsolni a munkába. Ma már ott tartunk, hogy a legjobb írók, tudósok, nevelők és művészek is szívesen dolgoznak A Mi Lapunknak. A stílusról vallott nézeteket nem osztom. Erre alkalomadtán még visszatérek; a fiatalabb diákokat is érdekelni fogja, amit mondani szándékozom. Levél megy. Krausz Sándor, Budapest. A Mi Lapunk örömmel fogad munkatársai sorába. Cikked annyira tetszett nekünk, hogy átadtuk egyik rajzolóknak. — Ottani főbizományosunk, a „Studium” könyvesbolt, IV. Muzeumkörút 21., előfizetést is elfogad. Szvatko Pál dr., Prága. Hálás szívvel köszönjük a szép ígéretet. Hiszen tudjuk, hogy igémi nehéz, megtartani könyvű. Várjuk a kéziratokat. Szíves segítsége nagy előnyére vált A Mi Lapunknak, fogadjja érte igaz köszönetünket.

In memoriam

Eleőd Ivor Péter, a lučeceni áll. r. reálgimnázium I. a oszt. tanulója, március hó 21-én Katalin után elhunyt. A napsugaras, viglelkű, 11 éves fiu lelkesen hódolt a cserkészetnek s amilyen tiszta volt élete, oly tiszta lélekkel kelt meggyónás, megáldozás után a boldog másvilágra. Legyen emléke áldott!

Műsoros táncmulatság. A beregszászi magyar, ruszin és zsidó cserkészcsapatok február 20-án igen sikerült műsoros táncmulatságot rendeztek. Az ünnepi beszédet Dr. Szerényi Ferdinánd, az „Arany szarvas” parancsnoka Ungvárott, tartotta. A magyar csapat zenekara

magyar cserkészszótlakat adott elő. Kovács Lajos: Andorka; „Óh ezek a cserkészek“ c. költeményét szavalta el. A ruszin cserkészek nemzeti táncokat mutattak be. A műsort a magyar cserkész zenekar magyar népdalai fejezték be, mire a késő éjjeli órákig tartó vig tánc következett. A mulatságon Beregszász előkelőségén kívül megjelentek Propper és Dr. Boztek is, a ruszinszkói cserkészvezérei. Az egész ünnepségnek különösen az ad nevezetességet és fontosságot, hogy a különböző nemzetiségű és vallású cserkészcsapatok együtt léptek fel s testvériesen kivették a részüket ugy a rendezésből, mint a jövedelemből. A tiszta jövedelemből egy-egy csapatnak 800–800 korona jutott táborozási célokra. A beregszászi cserkészek igazán át vannak halva a cserkészet embernevelő eszméitől és Beregszász közönsége mindenben lelkesen támogatja törekvő fiait. Így van ez helyesen!

(P. I.)

Szavalóverseny. A komáromi róm. kath. Majláth-iskola február 28-án szavalóversenyt rendezett. 40 tanuló nyert jutalmat! Ezenkívül az összes osztályokban olvasás és fogalmazási versenyt is tartott az iskolaszék, amely meglepően szép eredménnyel végződött. Nem ártana, ha minden tanintézetben évenként tartának ilyfajta versenyek.

Nemzetközi cserkészkonferencia. Az egész világon elterjedt cserkészmozgalom egységének ápolása végett a Londonban székelő Nemzetközi Cserkésziroda minden második évben közös tanácskozásra hívja össze a különféle nemzetek cserkészvezetőit. Az utolsó nagy nemzetközi értekezlet 1924-ben volt Kopenhágában. Az 1926-ik esztendőben a svájci *Kandersteg* lesz a cserkészszövetségek képviselőinek találkozó helye. A tanácskozás augusztus 21-től 29-éig tart. Ugyanekkor verik fel a nemzetközi mintatábor is, melyet csak cserkésztiszték látogathatnak. A konferenciát vezetőképző kurzus követi, melyet *Mr. I. S. Wilson*, a híres angol Gillwell Park (cserkészisztizti iskola) vezetője rendez.

Az érsekújvári fiuk régi nagy vágyát teljesítette két prágai magyar cserkész. Az iskolai hatóságok beleegyezésével megszervezték a reálgimnázium magyar cserkészcsapatát. Egyelőre 2 órs keletkezett válogatott fiukból, akik később a csapat vezetői lesznek. A rigók és vadgalambok munkája elé bizalommal és lelke-

sedéssel tekint nemcsak Érsekújvár magyar fiataltsága, de az egész köztársaság minden magyar cserkésze is.

Cserkészünnep Pozsonyban. Március 27-én a Kiskárpátok-Turista Egyesületének cserkészcsapata igen szép ünnepet rendezett a pozsonyi Vigadóban, mely alkalommal több lelkes fiut avattak cserkészzé. Tamás Lajosnak ez ünnepre írt prologusát Richter László szavalta el. Költeményeket adott elő: Voszalkó József, Mikulík Gyula, Horváth István, Glaser Erik, Dirmeier Nándor. Ölvedi László magas szárnyalású beszédben domborította ki a cserkész-otthon jelentőségét, melynek fölépítésére fordították az előadás tiszta jövedelmét. Nagy hatást keltettek az ifjuság önzetlen vezetője Hornyák Odiló tanár által betanított tornamutatványok, melyek a pozsonyi cserkészek testi fürgeségéről tettek tanúságot. A csapatzenekar és a csapaténekkar -- az előbbi Göcze Béla, az utóbbi Sendlein János vezetésével -- tüzes magyar hangulatot varázsolt a terembe. Meg kell emlékeznünk még Bodor Jenő finom hegedűjátékáról, akit Ludwig Aurél kísért zongorán. A pozsonyi cserkészek nagy népszerűsége jellemző, hogy több mint ezer személy jelent meg az előadáson.

F E J T Ö R Ö

1) Számrejtvény. Rábai Béla V. o. rg. tanulótól.

Egy színházi pénztárnál eladott I-ső osztályú 18 K-ás jegyekből 164 K-val kevesebb összeg folyt be, mint a 14 K-ás II. osztályuakból; de viszont 6 K-val több folyt be az I-ső osztályuaknál, mint a 8 K-ás III-ad osztályú jegyeknél s az így befolyt összeg 2480 K-ra rúgott.

A diák, karzati és állóhelyekből bevett pénz épen a 2480 korona felére rúgott. Ebből egynegyed rész pénz a diákoktól folyt be, a többi az álló és karzati vendégek adták. Itt egy jegy ára 5 K. volt, a diákok-é pedig 3:10 K. — Kérdés: Hány színházlátogató volt minden osztálynál külön-külön? Hány volt a diák? Hány karzati és állójegy fogott el együttvéve?

2) Versesrejtvény. Farkas Antal VI. o. rg. tan.tól.

Körte, de nem édes;
Fényes, de nem piros;
Harapni sem való,
Játszani is tilos.

Levele egy sincsen, de van hosszú szára.
Minél tovább nézed, annál több az ára.

3) Találós kérdések. Menyhárt János VI. o. rg. tan.tól

- a) Óra alatt mire gondol a diák?
- b) Télen előadás után hová megy a diák legelőször?
- c) Mit csinál reggel a tanuló legelőször?
- d) Ki volt az, aki egyszer született és kétszer halt meg?
- e) Ki volt az, aki született és nem halt meg?

4) Keresztzórejtvény.

1		18	20		2	23		25
		5		21				
4	17		5					6
7		19				8		
		9						
10								
11			12		22			13
			14			24		
15								

Vízszintesen: 1 Aki kereskedik. 2 Néplörzs Ázsiában. 3 Aki erőszakmal elveszi a másét. 4 Ázsiái folyó. 5 A gyermek első eledele. 6 Folyó Európában. 7 Tiltó szó. 8 A keresztény imádkozó helye. 9 A Ludas Matyi költője. 10 Aki az egészet darabolja. 11 Akinek jó szíve van, az teszi. 12

E nélkül nincs gondolat. 13 Latin előljárószó. 14 Híres magyar harcoló szerszám. 15 Magyarországi löversenyek helye. 16 A kicsi kecske. Függőlegesen: 1 Férfikeresztnev. 10 Az árúk burkolatának sulya. 17 A vincellér csinálja ősszel a szőlővel. 18 Aki nem szolgál. 19 Veszelt kutya teszi. 14 Az erdőben sok van ilyen. 20 Régi sulymérték, az ezüst finomságát jelzik vele. 12 Ezzel aprítod finomra az ételt. 21 Keresztnev; szerzetes rend neve. 2 A szoknya alsó része. 22 Ez a szabadság biztosító a művelt államokban. 23 Ha rossz vagy, a tanár ezt teszi. 8 Rossz fiu sajátja. 24 Hómezőkön ezen mennek. 6 Az emberi érintkezés egyik legnagyobb intézménye. 25 Halogén elem, jele Br. atomsúlya 30. 26 Így nevezik a tárgyak körvonalait.

Jegyzet. A megfejtést levelezőlapon május hó 10-éig kell beküldeni. A nyertes értékes könyvjutalmat kap.

A februári fejtörő megfejtése.

- 1 Szórejtvény. Ágy — ágyu.
- 2 Számítási fejtörő. 7 férfi és 11 nő volt együtt.
- 3 Betűrejtvény. Pontos munkásné.
- 4 Keresztzórejtvény. Vízszintesen: 1 Eiffeltorony. 2 Torony. 3 alauda. 4 bab. 5 Utazó. 6 rak. 7 rim. 8 hindu. 9 tañ. 10 ró. 11 Vratna. 12 Zeneakadémia. Függőlegesen: 1 Elbursz. 13 Ata. 14 bab. 15 fa. 16 el. 17 lat. 18 ra. 10 rák. 19 óta. 20 Ida. 21 Yamunda.

Nyertes: Tóthkárolyi Ibolya főgimn. IV. o. tanuló Komárom. Liszt Eerenc: „Chopin élete“ c. könyv elment címére

Helyesen megfejtették: Fukács Nándor, Galla József, Hegyi István, Sziklay László, Niczky Viktor, Resatko Bandi, Spielmann Testvérek, Korenchy Rezső, Nemes György, Tóthkárolyi Ibolya, Hegedűs Előrián, Major József.

Boldog husvétii ünnepeket kíván kedves előfizetőinek, olvasóinak, munkatársainak, barátjainak A Mi Lapunk szerkesztősége. L. . . Mihály (Beregszász) Te azt kérde, hogyha valaki egy másik alakít mások előtt gorombán, becsületében sért, van-e joga a sértett félnek rögtön, helyben a sértő kijelentésért egy hatalmas pofonnal elégtételt venni? — Feleletem ez: N e m ! A maga idején

és helyén alkalmazott önfegyelem megóv sok kellemetlenségtől és oly belső érték, mely erkölcsi, szellemi és anyagi téren biztosítja fölényünket modortalan társunk izléstelensége fölött. A sértőt türelemmel, hidegvérrel végig kell hallgatni, aztán a jelenlévőkhez nyugodtan csak ennyit kell mondani: diáktársaim, ti hallottátok, mit mondott N. Az osztályfőnök ur előtt fog felelni sértő szavaierért. — Ezzel is már felette maradtál erkölcsi kötelességeiről megelégedett társad felett és első büntetése már is diáktársainak közmegejtése lesz. Önfegyessel és önuralommal a legadázabb ellenfeled erőlködése is nevéssé válik. — Fejtörőd nem vált be! **Jócsik Lajos** (Ujvár) Köszönöm a Prágából küldött lapot. Örvendek, hogy együtt voltatok baráti körben, akiket úgy szeretek. Csak előre: a cserkészlet tíz törvénye szerint élve embe-rebb emberek lesztek. **Czupon Aranka** (Sabinov) No csak hogy megérkezett a könyv! A posta rendtelensége igen bosszant, mert nemcsak anyagi kárt okozott, de nemes élvezetétől is megfosztotta az én legkisebb kedves cserkészlányomat. Csókollak! **Ifj. Furgyk István.** A sok új előfizetőt köszönöm. A régebbi számokat a csapatnak ajándékba küldöm Üdv! **Rábai Béla** (Ipólyság) Amióta „A diák“ megjelenik „A Mi Lapunk“ ipólysági barátjai erősen szaporodnak. Ez nem is lehet máskép. Mindannyi-unknak egy táborban a helyünk: írónak, olvasónak egyaránt, ha magyarok vagyunk. A szélhuzás már elég bajt okozott! **Urr György.** A IV. évfolyam 2. számát már második ízben adtam fel postára. Megkapta-e? **Resatko Bandi** (Košice) Rajzod szép, de igyekezz, még szebben rajzolni. Mécs Laci bácsinak majd megírom kívánságaidat. Talán megteszi. Hanem pajtás, a magyar helyesírásra jobban ügyelj! Csókollak! **Molnár Odön** Nagyvarad (Románia). A cserkésznaplart és a Vogenreiter berlini cég minden kiadványát leghamarább és legbiztosabban megkapod, ha „Minerva, Cluj-Kolozsvár“ könyvkereskedésénél megrendeled. **Tóthkárolyi Ibolya** Komárom. A Mi Lapunk minden évfolyamát 10 koronáért meg lehet kapni csak az I-ső és V-ik évfolyamát már nem teljesen, mert egyes számai egészen kifogyak. **Popovics János** (Beregszász). Máskor azonnal küld be a lapnak szánt referátát, nehogy lemaradjon. Üdv! **B. . . Zoltán** Kisvárd. Magyarországi. Ha édes anyád látna leveledet, sóbálvánnyá válna írásod láttára. Versed is hajmeresztő! Nyolcadik osztályos diák magáról még nem állított ki hübb lelki szegénységét bizonyítványt, mint te. **Hrdina Lajos** (Brünn) Örvendek, hogy végre ti is megalkottátok a prágaiak mintjára a „Medzinárodní Sdruženi Vysokoškolských Skautu Szent-György Körét Brünn, Deutsche Technische Hochschule“ címén és e helyt is ajánljuk érettségiző olvasóink figyelmébe, hogy okvetlenül kérjenek információt körötöktől, ha szeptemberben a brünni német műegyetemre akarnának beiratkozni. **Horváth Pityu** (Pozsony) Külföldi könyvet legajánlatosabb az „Akadémia“ bratislavai könyvbehozatali könyvkereskedés útján meghozatni. **Sefcsik Sándor** (Pozsony) A kopenhágai Jambore albumodat és egyéb emléktárgyaidat megkaptam és nagy örömmel nézem cserkészzeimmel együtt. A gyűjtemény igen eredeti és értékes. Nem hiszem, hogy hasonlóval sok cserkész és cserkészcsapat dicsekedhetnek. Köszöntelek szeretettel! **Rejtvényeket** igen sokan küldtek be. A javát alkalmilag hozom. Minden egyesnek válaszolni lehetetlenség.